De Zuid-Afrikaan.

VEREENIGD MET DE VOLKSVRIEND.

DEEL 44. KAAPSTAD, WOENSDAG, 12 NOVEMBER, 1873. No 3,943

SMUTS & HOFMEYR,

No. 6,

HOUTSTRAAT, KAAPSTAD,

DRUKKEN Brochures Boeken, Circulaires, Rekeningen, Doop-, Lidmaten-, en Huwelijks Registers. Doodbriefjes, Adres Kaartjes, Bezigheid Kaartjes, enz., enz., enz.

☞ *Orders van Buiten worden met spoed en tegen billijke prijzen ten uitvoer gebragt.*

De Zuid-Afrikaan en Volksvriend.

DE inteekening op dit blad is in de Stad £1 11s. en in de Buitendistrikten £2 per jaar, *vooruit betaalbaar*. Aan elken inteekenaar zal het tweemaal per week toegezonden worden.

☞ **Zij die voor het Blad wenschen te bedanken moeten drie maanden voorafgaande kennisgeven van hun voornemen.**

700 Extra Vette Kaapsche Hamels

OP VRIJDAG, den 14 dezer, zal de ondergeteekende aan Klapmuts Stalie doen verkoopen, bovengemeld getal uitmuntende Vette Schapen, met zorg opgebragt.

P. J. MARAIS.

8 November, 1873.

De Heer J. Wege, Afslager.

PUBLIEKE VERKOOPING

VAN

Vaste Goederen,

LEVENDE HAVE, ENZ.,

TE FRANSCHHOEK.

DE Ondergeteekende door ziekelijke omstandigheden genoodzaakt zijnde zich van een gedeelte zijner bezittingen te ontdoen, heeft besloten aan den meestbiedende te Verkoopen, op

Donderdag, 27 Nov., aanst.

1 Het Vruchtbare Stuk Gronds zijnde gedeelte van de Plaats "**LA TERRE DE LUC**" bebplant met ruim 32,000 Wijnstokken in volle dragt, en voorzien van **Loopend Water** het geheele jaar door, groot ruim 27 Morgen, en hebbende regt op eene gezamenlijke weide van circa 200 Morgen.

2. Vijf Erven in het dorp Franschhoek, op één waarvan eene Woning of Cottage staat.

VOORTS:

70 Ossen en Aanteelbeesten, de Ossen meest allen jong doch geleerd, 2 stukke Eezels, 7 en 8 jaren oud, 2 tamelijk goedgetoelde Karpaarden (Hengsten) 4 jaren oud; en wat nog verder zal worden aangeboden.

Bonus zal worden gegeven.

E. C. HAUMAN.

Franschhoek, 8 November 1873.

J. S. MARAIS & Co., Vendu Adms

ADVERTENTIE.

DE VERKOOPING der Boeken in Godgeleerdheid, Wijsbegeerte, Geschiedenis, enz. van den WelEerw. Z. Gl. Heer Dr. A. FAURE, zal gehouden worden op WOENSDAG AVOND en volgende Avonden, den 19 dezer (November) ten 7 ure, ten kantore van den Heer G. H. MOLLER, Afslager in de St. Georgestraat.

Voorts worden degenen die nog Boeken in hun bezit hebben van voornoemden heer verzocht, dezelve dadelijk hem toe te zenden.

Kaapstad, 11 November, 1873.

Komen Aanloopen

OP de plaats van den Heer J. G. BLANCKENBERG, aan Groenekloof, een Zwarte Bastaard Os. De eigenaar kan denzelve terug bekomen mits betalende de kosten.

Jan Zwarts Vlei,
10 November, 1873.

Opwekking van wege de H.-Ew. Synode

AAN alle belangstellenden wordt hiermede berigt, dat de Hoog-Eerw. Synode, op heden het besluit genomen heeft—"dat bij de Synodale Biduren, en op Zondag, den 16 dezer, in alle Kerken, er ernstig gedacht worde aan den dringenden noot, waarin een gedeelte des lands, van wege de aanhoudende zware droogte, verkeert, en dat men vurig tot den Heere bidde, Zich over het land te willen ontfermen.

WM. ROBERTSON, Scriba.

Synodale Vergadering, Kaapstad,
den 3den November 1873.

OVERLEDEN,—te Pienaarskloof, in het distrikt Worcester, ons jongste zoontje, in den ouderdom van 9 jaren.

G. F. R. VAN DER MERWE,
J. E. VAN DER MERWE,
geb. JORDAAN.

Bekendmaking aan Bloedverwanten en Vrienden.

HET heeft den Almagtigen God behaagd om op den 8sten dezer zeer schielijk en onverwacht in den bloei zijns levens door den dood van ons weg te nemen, onzen hartelijk geliefden tweeden Zoon WILLEM PETRUS, in den ouderdom van slechts 23 jaren, 4 maanden en 23 dagen.

J. C. DE WAAL.
C. G. M. DE WAAL,
geb. DE VILLIERS.

Saxenburg, 11 November 1873.

Belangrijke Verkooping

In den Ab-attestato Boedel van wijlen den WelEd. heer CHRISTIAAN FREDERIK BEYERS.

DE Ondergeteekenden in hunne capaciteit van Executeuren Datief in Bovengemelden Boedel zullen

Op Dingsdag en Woensdag,

DEN 25sten en 26sten NOVEMBER,

Publiek doen verkoopen, de Losse en Vaste Goederen tot den Boedel behoorende, te weten:

VASTGOED.

De beroemde Plaats MULDERSVLEI, groot 991 Morgen en 365 Quadraat Roeden, alsook een derde en een vijfde Aandeel in twee annex gelegen stukken Gouvernements Pachtland, groot cirka 480 en 671 Morgen respectivelijk.

De Plaats is beplant met 170,000 Wijnstokken, het meerendeels jong, is bekend als een uitstekende Zaaiplaats en ook zeer geschikt voor Paardenteelt, Groot en Kleinvee, en vooral voor eene Melkboerderij. De Gebouwen zijn talrijk, ruim en in goeden staat van onderhoud. Het Eigendom is zoo algemeen en gunstig bekend dat verdere aanbeveling onnoodig is.

De Plaats zal in twee Perceelen worden opgeveild.

LOSSE GOEDEREN.

VAATWERK.—30 Stukvaten, 15 Kajatuhouten Blauwduigen Kuipen, 1 Trap- en Onderbalie, 6 Druivenbalies, 8 Pijpen, 3 Leggers, 8 Halfaamen, 1 Vlootje, 2 Houten Trechters, Wijnpomp met Toebehooren, Kranen, Emmers, 2 Brandewijnsketels.

BOERDERIJGEREEDSCHAP: als twee Karren op Veeren, 1 Wipkar, 1 Koets met een stel Plated Tuigen voor vier Paarden, 2 Wagens, 2 span Ezeltuigen kompleet, 20 Beestvel Zitjes, 4 do. Paarden Zeilijes en Toomen, een paar dubbele Pletische Tuigen, 2 Zadels en Toomen, 1 Wasmachine, Zwingels en Kettings, Beestvellen, Zakken, Schragen, Beesvellen Achtertuigen, 4 Dubbele voor-Howards Ploegen, 1 Eskelpo, 2 Zweedsche Ploegen, 1 Howards Eg, 1 Branklands Eg, Smiswinkel compleet, Pikken, Graten, Mestvorken, Schoffels, Ladders.

LEVENDE HAVE: 47 Goedgedresseerde Ezels, 1 extra Rijpaard, 1 jong Reunpaard, 4 Merries met Veulens, 36 Koeijen met en zonder Kalvers, 20 Vaarzen, 650 Schapen en Bokken met en zonder Lammers, 14 Varkens, Ganzen, Kalkoenen, enz.

HUISRAAD.—VISITEKAMER. Tapijt, Damasten Venster Gordijnen, Piano, Ronde Tafel, Ovale Tafel, 3 Kleine Tafels, 1 Kaachel Spiegel, 1 groote Hollandsche Spiegel, 1 Chiffoniere met Marmeren Blad en Spiegelglas, 6 Easy Chairs, 12 Rozenhouten Stoelen, 2 Guerridons, 2 Bloemvazen, Ornamenten, 4 Schilderijen, 1 Reisbeker, 3 Rustbanken, enz.

SLAAPKAMER.—Mahoniehouten, IJzeren en andere Ledekanten met Bedden, Katels met do., Waschtafels, Toilet Spiegels, Kleedtafels, Kleerkasten, Commodes, Tafels, Tapijten, Rustbanken, Stoelen.

EETZAAL.—Hanglampen, Tapijten, Vloermatten, Rustbanken, Aanzet en andere Tafels, Buffet, Dumb Waiters, Easy Chairs, Paraffine Lampen, Kwispeldoren, Schilderijen, Theketels, Karossen, Waaijers, Waterbeker, Komfijt en Boterpotjes, Stoelen, enz., enz., Champagne-, Jelly-, Custard en andere Glazen, Karafien, Azijn en Oliestanders, enz., enz., en verder Glaswerk in soorten.

KEUKENGEREEDSCHAP in soorten.

ZILVERWERK: Lepels, Vorken, Messen, Standers, Schenkbladen, enz., enz., *omtrent* 2000 *lood* zilver Queen's pattern.

PLETISCH WERK: Schenkborden, Koek-, Brood en andere Bakjes, Sauspotten, Couverures, Schotels, Messen, Lepels, enz., enz., met zilveren randen, Queen's patroon.

VERDER.

AANDEELEN.—1 Protecteur, 1 Paarlsche Spiritus Maatschappij, 5 Paarl Wijn en Brandewijn do.; Melkkamer Gereedschap als Blikken, Emmers, de Oogst van 45 mud Zaadhaver (afgeoogst), een mud Garst (afgeoogst) en 15 mud Koren (te veld).

B. A. BEIJERS,
H. P. BEIJERS,
GEO. C. BEIJERS. } Executeuren Datief.

N.B.—Het Vastgoed, Vee en Boerderijgereedschap te worden verkocht op den eersten dag en de rest op den tweeden dag.

LIBERALE BONUS EN VERVERSCHINGEN.

De Heer J. F. WEGE, Afslager.

KOLONIALE PRODUKTEN.

Versche Okkernoten
Gedroogde Abrikozen
Gedroogde Perziken
Montagu en Robertson Brandewijn

TE KOOP AAN DE PAKHUIZEN VAN

BARRY, DANVERS & Co.

Burgstraat.

AAN WIJNBOEREN EN STOKERS.

DE Ondergeteekenden hebben ontvangen en bieden te Koop aan hunne PAKHUIZEN No. 12, STRANDSTRAAT.

ESSENS VAN SHERRY
ESSENS VAN PORTWIJN
ESSENS VAN HOCK
ESSENS VAN ELKEN JONGEN WIJN om dien onmiddelijk een schijnbaren ouderdom te geven
ESSENS VAN COGNAC.

☞ Al deze Essensen hebben eenvoudige en duidelijke aanwijzingen op de "labels," hoe zij moeten worden gebruikt; en eene enkele proefneming zal ieder, die ze koopt, overtuigen, dat onze Kaapsche Wijnen, zoo als Pontac, Grondrnif, Hanepoot, Steenwijn, aanmerkelijk kunnen worden verbeterd door derzelver gebruik.—De Essensen zijn gemaakt van den bloesem des Wijngaards derhalve schadeloos, en zullen onzen Wijnen den benoodigden wijnsmaak en geur geven, die zoo zeer vereischt wordt.

AAN WIJNKOOPERS EN WIJNBOEREN.

Essens van Cognac	... ...	2s	per	Ons
Do. „ Hock	... ...	1s	„	„
Do. „ Sherry	... ...	1s	„	„
Do. „ Portwijn	... ...	1s 3d	„	„
Do. „ Om onmiddelijk schijnbaren ouderdom aan den wijn te geven	...	6d	„	„

ALLS TE VERKRIJGEN BIJ

BUETTNER & Co.

No. 12, Strandstraat, Kaapstad.

Nieuwe Importaties.

2, *Darlingstraat, Kaapstad,*
September, 1873.

DE *HEEREN A. W. & W. H. FLETCHER het bestier hunner bezigheid hervat hebbende, zijn teruggekomen op den ouden welbekenden en oorspronkelijken naam hunner firma, zijnde de heer W. H. FLETCHER hier, terwijl de heer ANTHONY W. FLETCHER in Engeland verblijft, alwaar hij met zijn gewonen goeden smaak*

UITGEZOCHT HEEFT VOOR DIT SAIZOEN,

En wij hebben nu ontpakt ter bezigtiging,

KLEEDSTOFFEN—De Nieuwe Tussore Kostumes,—Gekleurde Piques,—Gestreepte en Gebrocadeerde Kamerdoeken,—Zwarte en Witte Gebrocadeerde Grenadines,—Foulards,—Gebrocadeerde Zijde,—Moire Antique.
CHITZEN—Fransch Kamerdoek en andere soorten.

Onze beroemde 2-knoop Handschoenen, in al de nieuwste kleuren.

Grenadine en Cachemiren Mantels en Baatjes, Kanten Mantels en Sjaals, Opera Cloaks en Kappen.

DAMES HOEDEN, Rij, Stanley, en de andere meest modische patronen.

FRANSCHE BLOEMEN, een zeer uitgezocht en prachtig assortiment.

HEEREN BOORDJES, Gezelschap, Melton, Rotten Row, enz., enz. Heeren Hemden, London Gewenredigde Eureka, Oxford en andere fatsoenen—Mans Gestreepte Sokken, Garen en Zijde—Mans gesponnen Zijden Ondervesten—Mans Dassen, de Shah, Tichborne en Windsor.

ZOMERSCHE TWEEDS EN JASSTOFFEN.

IN HET FANCY DEPARTEMENT.

Juist uitgepakt, en gereed voor Koopers in het Groot en in het Klein,

RUIM 20,000 *ROLLEN BEHANGSELPAPIER.*

Van het goedkoopste tot het beste Satijnpapier. Het zijn allen nieuwe patronen. De Balen voor Buitenklanten zijn goed geassorteerd. Vogelkooijen van iedere soort, Speelgoed, Messenwerk, en Fancy Goederen.

FLETCHER & Co.,
No. 2, Darlingstraat, Kaapstad.

N.B.—Men wordt dringend verzocht alle bestellingen en Bezigheidsmededeelingen te adresseeren aan de Firma, als FLETCHER & Co., No. 2, Darlingstraat.

ZELDZAME GELEGENHEID.

PUBLIEKE VERKOOPING

VAN ZEER KOSTBARE

Vaste en Losse Goederen,

AAN DE PAARL.

DE Ondergeteekende Eigenaar geworden zijnde van de Plaats van wijlen zijn vader den WelEd. heer ISAAC JOSUA MINNAAR, heeft besloten publiek te doen verkoopen

MET RUIM BONUS,

Op Donderdag, den 20sten Nov. aanst.,

Zijn welbekende Wijnplaats genaamd "**LA CONCORDE,**" gelegen vijf minuten gaans van het Paarlsche Spoorwegstation, de Spoorweg er doorlopende, groot 12 Morgen 491 Roeden Eigendom en 205 Roeden Erfpachtland, beplant met circa 50,000 Wijngaardstokken, van welke 24,000 Stokken de schuins rijen zijn uitgekapt, en de anderen op 4½ voeten staande, ophrengende 80 Leggers Wijn, benevens 60 Lemoen en Nartjes Boomen, 400 Vruchtboomen in soorten en in volle dragt, alsmede een groot aantal Eikeboomen en een fraai Denneboschje, jaarlijks een goede inkomst gevende, en eenen prachtigen Moestuin. Het Eigendom is **Volop voorzien van Water**, hebbende niet alleen het regt op **Loopend Water** het geheele jaar door van den **Paarlschen Berg**, maar ook **Drie Standhoudende Putten** met Hardbricks uitgelegd, en eene van Cement gemaakte Reservoir, inhoudende 110 Leggers, dat ter eeniger tijd tot besproeijing kan gebezigd worden. Daar de Spoorweg door den Wijngaard loopt, kan men de Kaapsche Mest ten allen tijde gemakkelijk verkrijgen en gebruiken, zijnde door den tegenwoordigen Eigenaar reeds 200 Tonnen voor het volgend jaar besproken.

De Gebouwen zijn in kapitale orde, bestaande uit een geriefelijk luchtig Woonhuis, groote Kelder, Stallen en Bedienden Vertrekken, enz. Voorts **Huurhuis**, bevattende 10 Kamers altoos goed Verhuurd, en waardoor de Eigenaar in staat gesteld is altijd Arbeiders te verkrijgen.

LOSSE GOEDEREN.

VAATWERK.

6 Stukvaten van 6 en 7 Leggers
5 Do., 3 Leggers, 16 Vaten van 14 Halfaam
6 Kajatenhouten Kuipen van 7 Leggers
8 Nieuwe Pijpen, Leggers, Aamen, Halfaamen, Trechters, Vlootjes, Emmers, 1 Wijnpomp
2 Kajatenhouten Trap en Onderbalies compleet
2 6-Halfaam Brandewijnketels met Tionen Slangen en Kajatenhout Koelvaten, Kuipvellen, Kranen, enz., enz.

Voorts:—Graven, Pikken, Schoffels, Manden, Wijngaardmessen, enz., enz., en alles wat tot een complete Wijnboerderij behoort.

Ic. H. L. MINNAAR.

Paarl, den 27sten October 1873.

De Villiers, Faure & Co., Vendu-Adms.

P.S.—De Verkooping zal beginnen met het Vastgoed, en een aanvang nemen onmiddelijk na aankomst van den Eersten Trein van de Kaapstad.

Westelijke Provincie Bank.

BERIGT AAN DEELHEBBERS.

INGEVOLGE de 48ste Sectie van de Acte van Overeenkomst, geschiedt bij deze Kennisgeving, dat eene SPECIALE ALGEMEENE VERGADERING gehouden zal worden, op

Vrijdag, 21 Nov. aanst.,

TE 10 UUR 'S MORGENS,

ten einde de raadzaamheid in overweging te nemen van de 2de, 9de en 35ste Sectien der Bankacte te veranderen.

Op last der Directie,
B. C. DU PLESSIS,
Kassier.

W. P. Bank, Paarl, 18 Oct. 1873.

MALMESBURY STOOM TRANSPORT MAATSCHAPPIJ

(BEPERKT.)

OVEREENKOMSTIG Artt. 28 en 29 der Acte van Overeenkomst van deze Maatschappij, wordt hiermede Kennis gegeven dat de Jaarlijksche Algemeene Vergadering van Aandeelhouders zal plaats vinden op MAANDAG den Eersten DECEMBER 1873, 's voormiddags te 11 uur in het "Masonic Hotel" te Malmesbury:

1. Om voor de Vergadering eene Algemeene Staatrekening te leggen en verslag te doen van de zaken der Maatschappij; om daarna het oordeel van de Aandeelhouders te vernemen of de bezigheid der Maatschappij zal worden voortgezet, dan of dezelve zal ontbonden worden.

2. In geval de bezigheid zal worden voortgezet, de toestemming te verkrijgen van de Directeuren om nog eene afstaling te kunnen vragen van £1 per Aandeel.

3. Om twee Directeuren te kiezen in plaats van de heeren THOMAS LOUW en JOHANNES NICOLAAS HAMMAN die bij toerbeurt aftreden, en twee Auditeuren in de plaats van de heeren EDWARD A. FAIRBAIRN en GEORGE G. RAINIER, die eerder allen herkiesbaar zijn.

Op last van Directeuren,

B. WETHMAR,
Secretaris pro tem.

Malmesbury 29 October 1873.

J. C. SMITH,

58 BREESTRAAT,

BIEDT te koop tegen de LAAGSTE MARKTPRIJZEN, een GROOTE HOEVEEL EID

Best Kajatenhout, in blokken en planken
Mahoniehout, Sinkhout
Wagenhout, van alle soorten
Deelen, 3 x 11 dm

En ook zijne laatste importaties,

BESTAANDE UIT:

IJzer in stukken, alle grootten
Beste Smidskolen
Twee Stellen beste in London gemaakte Voorkamer Meubelen, van Walnoteboom
Fransch Tapijt, Pluis, Ommatsels, enzoder, alles geschikt voor Kar- en Wagenmakers
Beweegbare Azijnsteellen, laatste patroon
Goedkoope Gouden en Zilveren Horologies
10 Kisten Glaswerk, als Glazen, Kopjes, Kandelaars, Bekers, enz.
4 Kisten beste Dames Kid leeren Stevels enz. enz.

J. C. SMITH,
58 BREESTRAAT.

Wijn Pompen.

OUDE EN NIEUWE VORMEN.

ROBERT KEARNS,
KERKPLEIN, KAAPSTAD.

H. E. Rutherfoord & Broeder

LANDEN NU

EX "AFRICAN,"

MANUFAKTUREN,

BESTAANDE UIT:—

BALERNO LAKENS
Gleed Lakens in alle kleuren
Gedrukte Lustres
do. Mousselines
Gestreepte en Gebloemde Grenadines
Delaines in al de nieuwe kleuren
4/4 Zwart Zijden Krip
Zwart en Wit Zijden Mechlin
do. Kanten Vallen
Zwarte en Bruine Zijden Haarnetten
Dames Ondergoed
Toiletkleeden
Damasten Lakens
Linnen Lakengoed, Wit en Grijs
Witte Linnen Hemden
Oxford en Regatta do.
Doeskins en Tweed
"Wear of England" Proed Lakken
Koorden en Moleskins
Een groot assortiment Lawaren.

Nieuwe Toevoegsels met elke Stoomboot

Kaapstad en Wellington Spoorweg

TIJDTAFEL.

HEEN.

STATIONS.	Mylen.	1 Pass. en Goederen.	2 Pass. en Goederen.
		u. m.	u. m.
VERTREK:		a. m.	p. m.
Kaapstad	..	7 16	3 40
Zontrivier	3	7 25	3 50
D'Urban Weg	12	7 53	4 20
Eersterivier	21	8 21	4 52
Stellenbosch	31	8 51	5 23
Klapmuts	42	9 23	5 57
De Paarl	49	9 46	6 20
Lady Grey Brug	51	9 54	6 28
AANKOMST:			
Wellington	58	10 13	6 47

TERUG

STATIONS.	Myen.	1 Pass. en Goederen.	2 Pass. en Goederen.
		u. m.	u. m.
VERTREK:		a. m.	p. m.
Wellington	..	6 30	3 0
Lady Grey Brug	7	6 48	3 18
Paarl	9	6 58	3 28
Klapmuts	16	7 21	3 51
Stellenbosch	27	7 55	4 25
Eerste Rivier	37	8 26	4 56
D'Urban Weg	46	8 54	5 12
Zout Rivier	55	9 18	5 40
AANKOMST:			
Kaapstad	58	9 26	6 0

De Zuid-Afrikaan.

KAAPSTAD, WOENSDAG, 12 NOV., 1873.

OMKOOPERIJ TE STELLENBOSCH.

Opnemende hetgeen wij in ons nommer van l.l. Zaturdag mededeelden betrekkelijk de wijze waarop te Somerset West stemmen werden verkregen voor den heer Murison, laat het *Volksblad*, vergezeld van eenige editoriale opmerkingen, den volgenden brief volgen :—

"Stellenbosch, 7 Nov. 1873.

Wij behoeren ons niet te verwonderen, dat de heer M. L. Neethling een aantal stemmen heeft gekregen—een man die al maanden lang den geheelen omtrek heeft doorgekruist om stemmen voor zich te winnen,—die zich niet schaamde bij de laagste klasse te gaan, en een daghuur van 2s. 6d. te beloven, indien zij al hunne stemmen gaven. Dit kan ik genoeg bewijzen en zoo het noodig is kan ik een aantal bij namen noemen. De heer N. was onbeschaamd genoeg omzijf den geheelen dag bij de stemming tegenwoordig te zijn en zwarten bij de schouders te vatten, om hen maar te bewegen, al hunne stemmen aan hem te geven. En wie zijn het nu die voor den heer N. gestemd hebben? De geheele lage bevolking, die niet weet wat eigenlijk stemmen is," enz.

Het *Volksblad* zelf belijdt, dat hetgeen den heer Neethling in dit schrijven wordt aangewreven juist niet zoo laakbaar is als de correspondent het voorstelt. En onze tijdgenoot heeft daarvoor ongetwijfeld goede redenen. Hij weet niet alleen, dat raadskandidaten te Kaapstad—of zij al dan niet tot het liberale gild behooren komt er minder op aan—zelven weken lang met hunne eigene requisitjes in de hand de straten afloopen, daarop naamteekeningen van den een bedelende, van den ander eischende; maar hij weet ook dat in Engeland zelfs een Gladstone het niet beneden zich achtte een pelgrimstogt van dagen en nachten aan een af te leggen door het kiesdistrikt, naar welks vertegenwoordiging hij dorg. Hij kon ook weten dat op andere plaatsen, in de kolonie zelve, geneesheeren het niet beneden zich achtten den eigenaardigen invloed, dien zij aan hun vak te danken hebben, aan te wenden om kiezers als te dwingen, tegen hun geweten, aan te stemmen voor kandidaten die hunne zienswijze niet deelen. Wij stemmen daarom met het *Volksblad* in, dat hetgeen den heer Neethling in dit opzigt wordt ten laste gelegd—zelfs al is het waar—beschouwende in het licht eener als heel fatsoenlijk geijkte praktijk, niet "zoo laakbaar" is, vooral indien men weet dat eenige zeer invloedrijke mannen zich beijverden om lieden, die hunne ondersteuning der kandidatuur van den heer Neethling hadden toegezegd, aan hunne belofte ontrouw te maken.

En wat de klagte betreft omtrent het 2s. 6d. aanbieden? Die is niet heel duidelijk. Moeten wij verstaan, dat de heer Neethling den kleurlingen vertelde, dat indien zij voor hem stemden en hij alzoo gekozen werd, hun daghuur tot 2s. 6d. zou stijgen; of dat hij aanbood, allen die hem in den Raad hielpen voor een onbestemden tijd voor 2s. 6d. per dag te huren; of dat hij kort en bondig trachtte plumpers te koopen voor 2s. 6d. per stuk? In het eerste geval zou hij dan eene soort van belofte gedaan hebben gelijk aan die, waaraan zoo vele kandidaten rijk zijn, zooals "kom ik in 't Parlement, dan krijgt gij een mooi pad of eene mooije brug,"—eene belofte, die, indien de loonen blijven stijgen zooals zij thans doen, wel spoedig zal bewaarheid worden. In het tweede geval zou hij iets hebben aangeboden, dat voor iemand in de positie van den heer Neethling eene bloote onmogelijkheid is, en dat te absurd is om zelfs door de "geheele lage bevolking" te worden geslikt. Moeten wij dan de derde veronderstelde beteekenis hechten aan de woorden van den correspondent—heeft de heer Neethling onbeschaamd 2s. 6d. per man geboden? Wij gelooven dat niet. Wij weten dat de heer Neethling bepaald weigerde, te Kaapstad iets te doen dat op trakteren of omkooperij mogt gelijken, als geheel beneden hem. En onze correspondenten verzekeren ons, dat de groote massa der stemmen welke ZEd. op zich vereenigde die was van de blanke bevolking—hebbende vele kleurlingen een hekel aan ZEd. wegens het aandeel dat hij nam aan de agitatie ter invoering van arbeiders van elders. Hoe het gerucht dan is ontstaan? 't Is gemakkelijk te verklaren. In het belang van den kandidaat die na den heer Neethling de meeste stemmen had te Stellenbosch, werden krachtige pecuniele drangmiddelen aangewend. Men heeft slechts den eenen naam verward met den anderen.

DE HEER J. A. BAM.

ELDERS publiceren wij de requisitie aan en het antwoord van den heer Bam. Het laatste document is kort en bondig. De heer Bam verklaart zich tegen het Vrijwillig Beginsel, voor de uitbreiding van Kerkelijke toelagen, voor de Cirkels-bill, en voor een politiek van vooruitgang. Wij hopen dat deze verklaring voldoende zijn zal om hem eene ruime mate van ondersteuning te bezorgen. Aan bier en wijn wil—naar wij van nabij vernemen—de heer Bam zijne verkiezing niet te danken hebben; en de kantienhouders zullen dus al heel weinig bij hem verdienen.

BOFKEN.—Op 19 dezer, ten zeven ure des avonds, en volgende avonden, zal ten kantore van den heer Möller, in de St. Georgesstraat, verkooping gehouden worden van de kostbare bibliotheek van den WelEerw. Dr A Faure.

NIEUWE INSOLVENTIEN.—Edward Green, te Port Alfred, winkelier, schulden £265 14s, tekort £67 15s.—Edward Rigby, te Port Elizabeth, voormalig vennoot in de firma Rigby en Co., schulden £899, tekort £499 5s. 3d

DE KAMER VAN KOOPHANDEL heeft Vrijdag besloten het gouvernement te verzoeken, last te geven om, als de vertrekdag van een der maal booten op een Zondag valt, de afvaart een dag uit te stellen, om alzoo het postkantoor gesloten te houden.

DE HEER C. L. BRINK bedankt hebbende voor de betrekking van onderling der Ned. Geref. Kerk, zal er op Maandag, den 24sten dezer, eene gecombineerde kerkeraadsvergadering plaats hebben ter kiezing van een plaatsvervanger.

ABERDEEN.—Ook van daar wordt gemeld dat de droogte er vreeselijk is, en dat vele boeren reeds groote verliezen hebben geleden. Haverstroo kost ruim £3 de 100lb.; koffij 2s het lb. —De heer H Nandé is van zijne kar gevallen en heeft zijn been gebroken. Men dacht dat het moest worden afgezet.

Z. A. ZENDELINGSGENOOTSCHAP.—De Engelsche jaarlijksche vergadering van dit genootschap zal op heden avond gehouden worden in het Gesticht, in de Längestraat, bij welke gelegenheid het koor der Nederduitsch Gereformeerde Kerk eenige zangstukken zal uitvoeren. Dr. White zal voorzitter zijn en Ds. Steijtler de preek doen.

DE OOSTELIJKE RAADSVERKIEZINGEN.—Maandag werd van Grahamsstad de volgende opgave overgezeind:—Hughes 7,774; Gollonton, 5,855; Wood, 5,618; Cawood, 5,088; Quin, 4,556; Chase, 4,565; Geard, 4,370; Te Water, 4,111; Miller, 3,943; Painter, 2,562; Stretch, 2,067; Distin, 2,021; Burger, 1,834; Brown, 5,963; en Hopley, 83.

IN DE VOLGENDE INSOLVENTE BOEDELS zal vergadering worden gehouden: 12—Kaapstad, C J Juta, derde; Dr C W T Biccard; tweede. 15—Fort Beaufort, C Lilford, tweede. 24—Victoria West, W Dowset, derde. 26—Port Elizabeth, Rigby & Co. 28—Kaapstad, Joseph Powrie, speciale; Somerset Oost, J. McLaren, derde; C G van Rooijen, derde. Dec 1—Queenstown, wijlen J H Parker, speciale. 5—Somerset, W Geer, sr, derde.

VOOR WIJNBOEREN.—De heer J. P. Marais schrijft ons van Moddergat:—*Groote Besparing.* Door het gebruik der gomelastieken zwavelbusjes ter bezwaveling van den wijngaard, heb ik door eene nauwkeurige proefneming bevonden, dat omtrent de helft der gewone kwantiteit zwavel bespaard wordt, die anders benoodigd is, door het gebruik der zakjes; terwijl het werk even spoedig voortgaat en men daarbij het voordeel heeft van in nat bedauwde wijngaarden zoo goed als bij droog weder te kunnen werken. Deze busjes zijn te krijgen bij de heeren Collison & Co., en bij den heer R. M. Ross.

KAAPSCHE KERKERAAD.—Op de jongste vergadering van den Kaapstadschen Kerkeraad werd besloten: "Aangezien de diensten en de verantwoordelijkheid van de drie leeraren onzer kerk van gelijken aard zijn, en het wenschelijk is dat hunne salarissen geëvenredigd worden, zoo besluite de vergadering met dat doel, het saloris van den tweeden en van den derden leeraar ieder met £100's jaars te vermeerderen, —van het begin des aanstaanden jaars; zullende die vermeerdering moeten gevonden worden uit de opbrengst van daartoe te houden bazaars, uit subscripties en andere bijdragen, zooals de kerkeraad hierna goed vinden mogt te bepalen."

HET VRIJWILLIG BEGINSEL.—De *Eastern Star* zegt, met betrekking tot 's heeren Solomon's schrijven in de *Argus* tegen Dr. Robertson, o.a. het volgende:—"Wanneer de heer Solomon zulke namen aanhaalt, als die van Ds Joubert, van Victoria Oost, of van Dr. Roux, van Riebeek Oost, als ten gunste van het Vrijwillig Beginsel, kan hij dan, die er op pocht dat hij alle couranten leest, hebben vergeten, dat Ds. Joubert pas voor eenige dagen, op weg zijnde naar de Synode, bovenaan een rekwisitie zijner Hollandsche gemeenteleden teekende, gerigt aan den heer Painter, en dat wel in het bijzonder, omdat de heer Painter zich tegen 's heeren Solomon's bill wil verzetten? De heer Solomon behoort thans geleerd te hebben dat eerlijkheid de beste politiek is."

GOUVERNEMENTSBENOEMINGEN.—De heer R van Renen Barry tot beambte voor het sluiten van huwelijken tusschen leden der N G gemeente te Oudtshoorn; de heer P G Maynier tot schatter van huizen in de afdeeling Graaff Reinet; de heer R C Hemming tot vrederegter voor het distrikt Fraserburg; de civiele commissaris van Riversdale tot bezoekend magistraat aan het dwangarbeidstation in Garcia-pas; de heer P. McNaughton tot schatter van huizen te Philipstown, en de heer C van Schaeffer tot do. te Colesberg; de heer C S Lombard tot veldkornet van de wijk Grootvischrivier, afdeeling Somerset, in plaats van den heer Moolman, die bedankt heeft; de heer H J van Niekerk tot waarnemend veldkornet van de wijk De Hoop, afdeeling Hopetown, in plaats van den heer J A van Niekerk, die op verlof is; de heer J Phillips tot vrederegter voor het distrikt Graaff-Reinet.

MONTAGU, 4 NOVEMBER, 1873.—Volgens kennisgeving vond de verkiezing van een lid van den Afdeelingsraad plaats op ll. Donderdag Daar waren drie kandidaten voor distrikt No. 4, namelijk de Heeren J. H. van der Merwe, A. F. Kriel, en R. P. van der Merwe. De belangstelling was groot. Een ieder deed zijn uiterste best voor zijn kandidaat. Na hard en goed strijden was de uitslag, als volgt:—R. P. van der Merwe, 48; J. H. van der Merwe, 40; A. F. Kriel, 0. Sedert ons dorp aangelegd is, was er nog nooit zulk een opgewondenheid om een lid voor den Afdeelingsraad te kiezen. De ondersteuners van den heer Kriel, ziende dat er geen kans voor hunnen kandidaat was, trokken zich terug; alzoo dus was de geheele strijd tusschen de twee Heeren Van der Merwe. Wij hebben nu een nieuw lid in den Afdeelingsraad, den nieuwen vrederegter, en een nieuwen postmeester. Wij wenschen dezen heeren het meeste geluk met hunne betrekking, en vertrouwen dat zij goede mannen voor de maatschappij mogen bevonden worden.—De droogte duurt nog steeds voort.—*Correspondent.*

CRADOCK.—De *Afrikaner* van 5 dezer meldt het volgende:—Het weder blijft nog bij voortduring zonder de minste teekenen van regen. Groote zwermen springhanen zijn gezien tusschen hier en Bedford. De heer Allen, die juist van een tourtje naar Alice teruggekeerd is, zegt dat het daar drooger is dan hier, zoodat het aldaar treurig moet uitzien.—Een vriend twee uren ver van hier woonachtig, verhaalt dat het bij hem op de plaats al zoo droog is dat hij verpligt is zijn drinkwater uit zijn rivier te graven, en zoo lang hij op zijn plaats woont, zich nooit te kunnen herinneren zijn vee en alles in zulk een armoedigen toestand gezien te hebben als thans het geval is.—Men verhaalt ons dat eenigen tijd geleden een jonge Hottentot, met name Adam, in dienst van den heer Meehan, vermist is geworden na van huis gereden te zijn naar een naburige plaats, en daar zijn paard alleen terug keerde met zadel en toom, vermoedde men dat hij verongelukt of vermoord moet zijn, hetwelk toen aanleiding gaf dat men aan het zoeken ging, alhoewel tot nog toe zonder gevolg. Echter vernemen wij dat een andere Hottentot op suspicie gepakt en in den trouk bezorgd is door den Assistent-veldkornet J P du Plessis, daar, volgens uitlating van zijn eigen vrouw, niet schijnt dat zaken wel aan het licht zullen komen, die tot heden toe nog verborgen zijn.

QUEENSTOWN.—De *Representative* van 31 jl. meldt, dat den heeren D. Bradfield en J. Brown op den Woensdag te voren een ernstig ongeval overkwam. Zij reden den Cathcartweg op, toen het paard voor hun rijtuig op hol ging. De heer Brown werd uit het rijtuig geworpen, en bezeerde zich erg; doch den heer Bradfield ging het nog slechter, daar hij zijn slentelbeen brak en nog verscheidene andere wonden bekwam.—Op den Zondag te voren toevkwam een jongeling van ontrent 17 jaren, William Styles genaamd, in dienst zijnde bij den heer Z. Ulyate, een ernstig ongeval. Hij reed met een inlandschen jongen naar de plaats "Thornhill," aan den anderen kant van Fincham's Nek. Op den nek gekomen zijnde klom hij van zijn paard af om zijne pijp aan te steken, en terwijl hij zijn eenen voet nog in den stijgbeugel had, keerde het paard om en ging in vollen galop terug naar Queens Town. Styles wierp zich in den zadel, maar voordat hij behoorlijk op den rug van het paard kon gezeten zitten, werd hij afgeworpen en kwam op zijn voorhoofd terecht. De inlandsche jongen kwam dadelijk naar de stad en gaf van het ongeval berigt aan den heer French, die Styles het paard had geleend, en hij spande dadelijk zijne kar in en ging den armen jongeling halen. Men bevond dat zijn gekeele voorhoofd was verbrijzeld en de beenderen op de hersens waren gebrokt. Des Maandags morgen had eene operatie plaats en werden de beenderen opgelapt. Volgens de laatste berigten verkeerde de arme knaap nog in zeer gevaarlijken toestand, zoodat men aan het behoud zijns levens winhoopte.

EEN NOODLOTTIG ONGEVAL TE WIJNBERG BESTUURS.—In de telegrafische berigten, die wij in ons vorig nommer publiceerden, werd reeds melding gemaakt van de in hechtenisneming te Port Elizabeth van zekeren William Jones, op de beschuldiging van den dood zijns broeders te hebben veroorzaakt. De plaatselijke bladen geven daaromtrent de volgende bijzonderheden:—"Ll. Zondag morgen hadden twee broeders, genaamd William John en George F. Jones, wonende in de Donkinstraat, een gevecht, dat een noodlottigen afloop had. Het bijbeh. dat de jonge lieden hun ontbijt klaar maakten in de keuken en dat George een sauspan op het vuur zette om een ei te koken. William nam de sauspan weg, daar hij spek wenschte te braden, waarop een twist ontstond, in den loop waarvan de jongere broeder aan William een slag toebragt, welke laatste dien afgeeindigde, met dat gevolg dat George tegen den hoek van eene houten kist viel. Hij ging, naar boven en viel weder, en daarna kreunde hij teng en zeide dat hij zich onwel gevoelde. Dadelijk werd de dokter gehaald; doch de arme jongen kwijnde weg en stierf te 11 ure. De eenige andere persoon in het huis was een kleine knaap, een broeder van den overledene, ontrent 11 jaar oud. Beide partijen behoorden tot den fatsoenlijken stand; William, de oudste, is een bediende in den schoenwinkel van P. Barnett & Co., en de thans overledene was een schrijnwerker. De overlevende broeder betreurt grootelijks het ongeval.—Op Maandag werd eene lijkschouwing gehouden door Dss. Le Sueur en Hull, en materiaal werd William Jones in hechtenis genomen, doch ontslagen onder een borgtogt van £300, om den volgenden dag voor den magistraat te verschijnen. In het Hof verklaarde de jongste broeder dat de thans overledene des Zondags morgens naar beneden was gekomen en geklaagd had over hoofdpijn. Zijne oogen rolden woest en hij zag er half krankzinnig uit. Er ontstond een twist tusschen de beide broeders, daar de eene een ei wilde koken en de ander eerst spek wilde braden. (Gevangene barstte thans uit in tranen). George wilde William een slag met de vuist geven; doch deze weerde dien af. George wilde weder een slag geven, doch miste, en viel niet zijn hoofd tegen den kist. Hij stond weder op en ging het huis en de achterplaats door. Vervolgens ging hij naar boven en legde zich te bed. Hij riep om een dokter, en hij zeide te zullen sterven. William zond getuige dadelijk om den dokter te halen. De Hull kwam weldra. Getuige zwoer dat William den thans overledene niet had geslagen; en dat George's hoofd met de kist was in aanraking gekomen. Op kontravragen van gevangene's prok. antwoordde hij dat George reeds maanden lang over zijn hoofd had geklaagd, ten gevolge van een ongeval dat hem was overkomen. Na eenig verder onderzoek werd de gevangene aangehouden, doch zoo als men weet, aanstaand ontslagen, daar de magistraat van oordeel was, dat den man volstrekt geen blaam kon worden aangewreven, zijnde de dood van den ongelukkige door niets dan een ongeval veroorzaakt.

DE "CAPE MONTHLY MAGAZINE" voor November bevat het volgende:—"Tegenwoordige toestand en toekomstige vooruitzigten der Kaffers," door den Ed. C Brownlee, hoofdstuk I.—"Hoofd en Hart;"—"Een oude gebeurtenis op nieuw verteld;"—"De Nijl," door Sir Thos Maclear.—"De grot der waternimf." "Over de geographische verspreiding van planten in Zuid Afrika, II" met eene kaart.—"Puntdicht."—"Charaden;"—"Enkele opmerkingen over Kaapsche spoken."—"De wind gaat er over heen."—"Oude tijden aan de Kaap."—"Opgang der zon in de woestijn."—"Platje Windvogels onderhond met den heer in het zwart"—"Needane's verdriet."—"Gezondheid en Geluk."—"De wilgenbladeren."—"Aangaande vrouwen."—"Eene Fransche Charade, en vertaling."

BEAUFORT WEST.—Aan de *Courier* van 7 dezer ontleenen wij het volgende:—Tot nog toe geen teeken van regen, en wij lijden zeer onder de gevolgen van eene lange droogte. Wij kunnen geene goederen van de digt bij gelegene haven (Mosselbaai) krijgen, zelfs niet voor £1 4s per honderd ponden; en de pakhuizen aldaar zijn opgepropt vol van goederen voor de binnenlandsche dorpen, die zij niet weg krijgen kunnen, terwijl sommige winkeliers hierbijna niets hebben te verkoopen. Meel, brood en voer worden alle dagen duurder; de prijs van kaf is nu reeds 3d per lb., 10s. per zak; inderdaad, alles wordt duurder. Maar ofschoon het hier erg genoeg is, is het nog erger elders. Wij hooren dat in de nabijheid van Meiringspoort en Mosselbaai het veel drooger dan hier is. Het kostte groote moeijelijkheid het noodige voor den Gouverneur en zijn gezelschap te vinden, toen zij door die streken reisden. Op Victoria, zegt men, waren verledene week slechts een paar modden meel, en de prijzen van goederen te Colesberg en de omliggende streken zijn veel hooger dan te Beaufort. Een paar weken geleden zagen wij in een Kaffrarische courant dat boter 9s. 6d. per lb. kostte. De hoogste marktprijs hier was iets minder dan 4s. per lb. Meel is nog niet tot £4 gerezen, en brandhout is nog te bekomen voor £3 10s., ofschoon de Gouvernements kontrakteurs van £5 tot £6 per vracht vragen (voor 6000 lbs.) Alles te zamen genomen, zijn wij nog niet in zulke groote noodzaak als onze buren, en het is nog niet zoo erg als het was in de groote droogte van 1859—60; toen was meel tot £6 en bijna niet te bekomen voor dien prijs. Indien het niet ware dat wij zulken grooten doortogt hadden, zoude alles niet zoo schaarsch zijn. Beaufort zit er nog zeer bezig uit, en was de vrachtprijs niet zoo hoog, dan zoude er veel meer gebouwd worden. Maar wij moeten voorts hopen dat de droogte spoedig zal ophouden, en dan zal het met alles weer zoo goed gaan als het in de verleidene drie jaren gegaan is.—Er kwam tijding op Vrijdag avond dat het lijk van Andries, schaapwachter in dienst van den heer John Stone, die verscheidene dagen vermist werd, werd gevonden omtrent twee mijlen buiten het dorp, naar de bergzijde. De Distrikts Geneesheer ging naar de plaats, maar keerde terug zonder het lijk te vinden, terwijl de schaapwachter die het gerucht bragt weg was. Den volgenden ochtend ging dezelfde partij, vergezeld door den Magistraat, weer uit, en men vond het lijk, hetwelk reeds zeer bedorven was. De omtrek, waar het zelve lag, wordt beschreven als uitziende als een slagthuis, met bloed bespat, en het scheen als of er een vreesselijke worsteling plaats had gehad. Toen men onderzoek deed, bleek het dat het meeg van den ruggegraat doorgestoken was, en de keel afgesneden. Toen de Magistraat zich overtuigd had dat een wreede moord gepleegd was, liet hij de konstabels dadelijk aan het zoeken gaan, en een zekere Charles werd verdacht, die ook in Stone's dienst was. Hij had een twist met den overledene eenige dagen te voren gehad omtrent eenige verlorene schapen, die hij voor Charles hoedde. Hij werd in hechtenis genomen en in de gevangenis geplaatst. Op Maandag werd er een onderzoek gedaan met gesloten deuren, maar wij zijn verzocht niets te publiceeren tot dat het onderzoek voorbij is.—Den transportwagen *Yankee* is nabij Bloedrivier een ongeluk overkomen en de passagiers werden alhier aangebragt in eene gehuurde kar.—De volgende is de staat der stembus alhier: Christie 679, White 101, Vintcent 52, Neethling 49, Murison 15, Roubaix 10, Barry 9, Hofmeijr 1; de andere kandidaten niets. Van de veldkornetschappen is nog niets bekend; doch men denkt dat de meerderheid voor Christie zal zijn.

Z. A. BIJBELVEREENIGING.—De Jaarlijksche Algemeene Vergadering van deze vereeniging werd gehouden op Donderdag avond in de Groote Gereformeerde Kerk, onder voorzitterschap van Dr Robertson, die de verrigtingen opende met eene gepaste toespraak en gebed, en verzocht den Secretaris (Eerw. Knobel) het verslag te lezen, waaruit bleek dat er vijf nieuwe afdeelingen in het afgeloopen jaar waren bijgekomen, terwijl te Kimberley op de Diamantvelden, in vereeniging met het Z A Hulpbijbelgenootschap, een depôt daargesteld is, waaruit door middel van een Colporteur Bijbels en Testamenten, benevens Psalm- en Gezangboeken worden verspreid, ten einde te voorzien in de groote behoeften van dat nieuwe veld, onder het opzigt van Ds J W Louw, den beraar der Gereformeerde Gemeente aldaar. Ten gevolge van de toenemende aanvraag om den Bijbel, Psalm- en Gezangboeken, is een groote voorraad, ter waarde van ruim £3000, uit Holland ontboden. Met de verspreiding van Traktaten, in verband met de vereeniging, gaat het naar wensch, ja boven verwachting; onder anderen had de vertegenwoordiger van Malmesbury geschreven: "De Zuid-Afrikaansche Traktaatjes vinden in onze afdeeling veel bijval." Het getal leden was iets minder dan vroeger, deels ten gevolge van het overlijden van eenige leden, en deels omdat men meent de zaak ook te ondersteunen door den vollen prijs voor non-leden te betalen, terwijl anderen onkundig gelaten worden van de voorregten aan het lidmaatschap verbonden, daar slechts de leeraars van Malmesbury en Colesberg eene plaatselijke opwekkingsrede houden. Het verslag gewaagde van de voortdurende krankheid van den geachten voorzitter der vereeniging, Dr. A Faure, en deed als volgt hulde aan de nagedachtenis van wijlen Dr. Heijns:—"Het Bestuur kan niet nalaten, getuigenis te geven aangaande zijne voortdurende belangstelling in den voorspoed dezer vereeniging, door zijn gewerkt bijwonen van de vergaderingen des Bestuurs, waarin hij sedert de krankheid van Dr. Faure de voorzitter geweest is. Het Bestuur neemt innig deel aan het verlies voor zijn huisgezin, de kerk en de maatschappij, door zijne afsterven veroorzaakt." In het afgeloopen jaar zijn 738 Bijbels, 2464 Testamenten en 4727 Psalm- en Gezangboeken verspreid, zijnde 1291 boeken meer dan in het vorige jaar, waardoor de cijfers der verspreiding sedert het ontstaan der vereeniging geklommen zijn tot 64,011 Bijbels en Testamenten en 70,294 Psalm- en Gezangboeken.—Het verslag goedgekeurd en aangenomen zijnde, beklom Dr. Kotze den kansel en hield eene opwekkingsrede naar aanleiding van 1 Sam. 3: 1, "En het woord des Heeren was dierbaar (of schaarsch) in die dagen."—De aftredende leden Ds Morgan en de heer J D Marquard werden herkozen, terwijl Ds. J Albertijn gekozen werd in plaats van wijlen Dr Heijns. De voorzitter gaf zijn leedwezen te kennen over de kleine opkomst naar de vergadering van eene vereeniging, die zoo veel zegen heeft verspreid in deze kolonie, Natal en de aangrenzende staten en ook op de Diamantvelden, Gods Woord en Psalm- en Gezangboeken voor den laagst mogelijken prijs verkrijgbaar stellende.

DE SYNODE.

VRIJDAG AVOND.

KERKVISITATIE.

De Vergadering zet de overweging van dit punt voort. Nadat de voorsteller zijne toelichting had geëindigd, bevoer hij het volgende voorstel in, dat door den Ouderling van Bredasdorp gesecondeerd wordt:—"De Synode maakt de persoonlijke kerkvisitatie of het gemeentebezoek tot een algemeene regel voor de onderscheidene Ringen."

De Predikant van Hopefield, ondersteund door dien van Oudtshoorn, dient als amendement in:—"Daar Art. 34 der Ringen genoegzaam in de gelegenheid stelt, om met de aangelegenheden der verschillende gemeenten onder hun ressort bekend te worden, zoo worde Beschrijving punt V: 3 niet aangenomen."

De Ouderlingen van Bredasdorp, Prins Albert, en Hanover, en de Predikanten van Simonsstad en Hopefield, de Scriba de Predikanten van Willowmore, Cradock en Oudtshoorn spreken op dit punt.

Bij de stemming wordt het amendement verworpen, en het voorstel met eene meerderheid van 32 tegen 31 stemmen aangenomen.

De Vergadering besluit nu dat er eene Commissie zal worden aangesteld om de pligten der Visitatores voor te schrijven, en aan de Vergadering voor te stellen. De Voorzitter benoemt tot leden dezer Commissie den Actuarius en de Predikanten van Montagu en Cradock.

VERLOF VAN AFWEZIGHEID.

Hoofstuk V: G: 5 "De Synode bepale in welke gevallen het voor de Leeraren der Nederduitsch Gereformeerde Kerk noodig is, het Gouvernement om verlof van afwezigheid te vragen,"—wordt, na toelichting van den Voorzitter en het winnen van het gevoelen van eenige leden, met verlof der Vergadering teruggetrokken.

HULPBEHOEVENDE GEMEENTEN.

Beide Commissien omtrent dit onderwerp rapporteren dat er geene aanleiding geweest is om te zamen te komen en derhalve geene rapporten in te leveren zijn.

De Kadnotulen gelezen zijnde, wordt het dankgebed gedaan door den Predikant van Oudtshoorn.

MAANDAG, 10 NOVEMBER.

De Moderator zegt, hij heeft een voorstel in handen dat hij echter meent niet te kunnen voorleggen, als in strijd met een reeds gevallen besluit, te weten: De resolutie omtrent kerkvisitatie worde in revisie gebragt.

Ds. Van der Riet haalde een voorbeeld aan van een resolutie die in eene vorige Synode was in revisie genomen.

Ds. Kotze.—Op welke clausule grondt gij uwe uitspraak?

De Moderator.—Eens genomen besluiten mogen niet worden herwist.

Ds. Kotze zeide dat men in eene vorige Synode eene discussie van drie uren had gevoerd over de beteekenis van die bepaling, en men daarover het niet eens had kunnen worden.

De Praeses.—En wij loopen gevaar nu weer drie uur daarmee te besteden.

Ds. du Plessis meende dat het gevaarlijk was het beginsel niet te leggen, dat geen resolutie in revisie zou mogen worden genomen, doch hij was tegen het in revisie nemen van dit besluit, en wel voornamelijk omdat degenen die bij het nemen daarvan afwezig waren eene kleine straf verdienden.

De Praeses wilde tijd hebben om de precedenten op deze zaak betrekking hebbende na te zien, en zou heden namiddag uitspraak doen.

SCHOLEN VOOR DE LANDELIJKE BEVOLKING.

De discussie over het rapport betrekkelijk dit onderwerp wordt voortgezet.

Men besloot het rapport eerst punt na punt te behandelen en dan in 't geheel.

De eerste aanbeveling komt ter sprake, teweten, dat rondreizende onderwijzers worden aangesteld onder opzigt van den kerkraad, en om niet minder dan zes maanden op eene plaats werkzaam te zijn.

Ds J H Neethling, Hzn, stelde voor de bepaling van not minder dan zes maanden uit te laten.

Dr S Hofmeijr stelde voor te zeggen "onder opzigt van den Kerkraad of van de Schoolcommissie."

Ds J H Hofmeijr wilde dat men, vóór zich in te laten met bijzondere bepalingen, moet bepalen of men al dan niet er toe zal overgaan de regering te verzoeken eene nieuwe klasse van scholen te stichten. Misschien zou men met een soort van "Mission School" kijgen en in dat geval zou het beheer der scholen onder de kerkraden moeten berusten.

Nadat eenige leden hunne gevoelens hadden laten hooren over de zaak, werden de woorden "of plaatselijke schoolcommissie" ingelascht, en de woorden "niet minder dan zes maanden" geschrapt.

Nu werd behandeld de volgende aanbeveling der Commissie, "dat de middelen voor het onderhoud der onderwijzers gelijkmatig zouden worden gevonden uit toelagen der Regering en bijdragen der respectieve Kerkraden."—Men vroeg uit welke bron de Kerkraden het geld zouden leveren—uit de gewone inkomsten of uit andere speciale ontvangsten? Men besloot eerst, den Superintendent generaal te verzoeken voor het doel evenveel bij te dragen als de Kerkraden, en vervolgens, dat de laatsten hunne bijdragen uit de te kerkas zullen leveren.

Vervolgens werd besloten, dat den Superintendent van Onderwijs verzocht zal worden de Regeringstoelage te betalen op een certifikaat van eenig daartoe bevoegd persoon.

Het volgende punt van bespreking was, hoeveel het laagste getal kinderen zou zijn die de rondreizende onderwijzer onder zijne zorg zoude moeten hebben? Men besloot dat de Commissie dit punt met Dr Dale zal bespreken.

De Commissie bevat verder aan, om daar waar men een genoegzaam getal kinderen kan bij elkaar krijgen, den Superintendent Generaal van onderwijs te verzoeken scholen te stichten op dezelfde voorwaarden als de zogenaamde "Missions" scholen.—Aangenomen.

Omtrent pag. 3, 6 b.—"In hoeverre de daarstelling van scholen in de buitenwijken, met het oog op de haaromtrent gemaakte Gouvernement's bepalingen, gedurende de jongste Parlementszitting aan de ontvangen verzoeken voldoet" ingezonden door Ds Kuijs—rapporteert de Commissie, dat in de arme wijken de Regerings kostscholen niet zullen kunnen voorzien in de behoefte aan rondreizende onderwijzers.—Ook dat werd goedgekeurd.

Omtrent pag. 4, 11:—"Daar het onderwijs in het Nederduitsch is de taal van een groot deel des lands, en die onzer Openbare Eredienst, van Regeringswege alle aanmoediging mist, zoo bes uite de Synode maatregelen te voorzieningen te maken," ingezonden door Ds Kuijs—teveelt de Commissie, aanzoek te doen bij den Superintendent Generaal om toelagen voor scholen waar slechts in het Nederduitsch onderwijs zal worden gegeven.—Ook dat ging door.

Nu kwam men tot No. 14, pag. 4.

De Synode stelle dadelijk pogingen in het werk om van den Superintendent Generaal van Onderwijs de bepalingen te vernemen, onder welke de KOSTSCHOLEN zullen opgerigt worden, waartoe het Parlement in zijne laatste zitting besloten heeft, opdat zij wete o.a. wat er verwacht kan worden aangaande het getal dezer scholen, de plaatsen waar zij gesticht zullen worden, en de mate der ondersteuning, die aan minvermogende kostgangers toegezegd wordt; en in geval deze bepalingen niet bevredigend blijken te zijn, neme zij ten einde den leden der Ned. Geref. Kerk in deze kolonie regt te doen wedervaren, bij het verdeelen der Gouvernementstoelagen ter ondersteuning van het Onderwijs, de noodige stappen om van de Wetgeving des lands te verkrijgen: 1. Een genoegzaam getal doelmatige scholen voor de buitendistrikten; 2, eene ruimer ondersteuning dan tot hiertoe aan zoodanige scholen is te beurt gevallen; 3, het verleenen van hulp tot het stichten of huren van schoolgebouwen"—ingezonden door Ds J H Hofmeijr en A D Luckhoff.

De Commissie rapporteert hieromtrent dat zij haar gevoelen hieromtrent reeds onder p. 3, 6b had geuit, en dat men bij de Regering aanzoek zou kunnen doen om een voldoend getal scholen ruimer te ondersteunen.

Ds J H Hofmeijr en Ds Luckhoff verklaarden zich bereid het beschrijvingspunt als reeds zoo goed als afgehandeld in te trekken.—De eerste meende dat juist het hoge bedrag dat de Regering aanbood voor kostscholen een struikelblok zou zijn op den weg tot algemeene gebruikmaking daarvan. De Regering zou niet bereid zijn aan meer dan eene school in een distrikt zulk een bedrag toe te staan, maar eene school van dien aard zou verre van genoegzaam zijn om te voorzien in de behoeften van het distrikt. Ook betwijfelde hij het of eene gemeente meer dan eene school van zulk een aard zou kunnen oprigten.

Ds A Murray legde uit, dat men tegen eene uitgave van p. m. £30 's jaars van gemeentewege een Regeringskostschool zou kunnen oprigten.

MAANDAG NAMIDDAG.

HET ONDERWIJS.

Het volgende voorstel werd aangenomen:—

Dat er eene deputatie, bestaande uit vijf leden, afgevaardigd worde om met den Superintendent-Generaal van Onderwijs de zaak te bespreken.

Daarop stelde Ds Leibbrandt, gesecondeerd door den ouderling van Hanover, het volgende voor:—

De Synode beveelt het aan alle gemeenten ten dringendste aan, om, waar zulks eenigzins mogelijk is, zich te b

Ds van Velden zeide dat hij niet van plan was eenige dergelijke broeders te verwachten.

Ds Beck zeide dat iedereen wist, wat zulke reizende pastoors zouden uitroeren. Zij zouden de gemeenten doorkruisen en de gemeenteleden opmaken tegen de predikanten. Spreker wist heel goed onder welke omstandigheden hij zijn ambt had aanvaard, en hij zoude zich niet vernederen om zich aan eenig ander beginsel te onderwerpen, dan betgeen hij bij zijne ambtsaanvaarding had onderteekend. Het beginsel, dat men thans wilde invoeren, was geheel nieuw. Haat, nijd en tweedragt zouden daardoor worden bevorderd. Door de wet werd voorgeschreven dat de Ringsvergadering in de gemeenten een onderzoek kon instellen, en dit was voldoende; doch thans wilde men op heimelijke wijze te werk gaan. Indien dit voorstel tot eene wetsbepaling werd gemaakt zou spreker zich voorzeker niet daaraan onderwerpen.

De Assessor (Dr Reux) sprak ook tegen het voorstel. Het besluit was in eene al te kleine vergadering genomen, en de zaak was van al te gewigtigen aard. Men had gesproken van de kerk in Nederland, alwaar ook dergelijke kerkvisitaties plaats hadden; doch het bestuur der kerk in dit land was geheel anders. De Classis, gelijk staande met den Ring alhier, bestond daar niet uit al de leeraren, maar slechts uit een gedeelte van hen; doch in de Ringen in dit land waren alle predikanten tegenwoordig met ouderlingen of diakenen; en deze konden over den staat van zaken in de verschillende gemeenten oordeelen. Als er eene personlijke inspektie noodig was, kon eene Commissie daartoe worden benoemd. Spreker had berekend dat eene Kerkvisitatie Commissie alleen in den Ring van Albanie (niet eender grootste Ringen) 654 mijlen zou hebben te reizen in eene maand tijds; dat de reiskosten alleen £24 1s 6d zouden bedragen, en dat de kosten alles te zamen ten minste £50 zouden bedragen, terwijl de Ring van Albanie slechts £150 opbragt voor het Synodale fonds. Bovendien zouden door die visitatie telkens twee leeraren uit hunne gemeenten worden gehouden. Indien een persoonlijk onderzoek in eene gemeente moest worden gehouden, kon zulks geschieden door predikanten uit den Ring.

Ds Kuijs was van oordeel dat door Artikel 34 van de Kerkewet genoegzaam in de behoefte werd voorzien.

Ouderling Visser (van Hanover) zeide eerst voor zulk eene visitatie te zijn geweest; doch thans had den eenige leeraren gesproken van oneenigheid, twist en nijd, die daardoor zouden ontstaan. Spreker was voor vrede, liefde en eensgezindheid; en als door de invoering van zoo iets kwaad kon ontstaan, was het maar beter de zaken te laten blijven zoo als zij waren.

Ds Kotzé (van Darling) zeide dat de ouderling van Hanover zeker gesproken had met de ondervinding, die hij had opgedaan in de gemeente, die hij vertegenwoordigde, sedert het jaar 1863. Men wist van de broederlijke bijeenkomsten die te dier tijde te Hanover waren gehouden, en hoe liefdevol de Wel-Eerw. heer Burgers, thans President der Transvaal, door de broeders was behandeld. De ouderling wist voorzeker van die liefdevolle behandeling en daarom sprak hij zoo als hij thans deed.

Ds J H Hofmeijr zeide te weten, hoe broederlijk de predikant van Hanover zich had gedragen.

Dr Hofmeijr sprak ten gunste van het rapport.

Ds Robertson (van Tulbagh) sprak in afkeurende bewoordingen van de smalende wijze, waarop Ds van Velden en anderen hadden gesproken van een door de Synode te nemen besluit, waaraan zij zeiden zich niet te zullen onderwerpen. Men had gesproken van de broederlijke bejegening, door den geschorsten predikant van Hanover ondervonden (Ds Beck: orde, orde!); doch hij wees op den Tulbaghschen Ring, en iedereen wist hoe den grijzen leeraar van Malmesbury het leven werd verbitterd door de twespalt, die aldaar werd gesticht. Hij wenschte te zeggen tot hen, die van het veroorzaken van tweedragt in andere gemeenten spraken: "Medicijnmeesters, geneest uzelven."

Ds. Krige (van Prins Albert) las een uittreksel voor uit de Acta Synodi van 1857, om aan te toonen hoe de meerderheid der toenmalige synode tegen zulk eene kerkvisitatie was.

Ds du Plessis legde het volgende voorstel ter tafel:

Aangezien het beginsel van Kerkvisitatie met eene kleine meerderheid is aangenomen en het uit de discussie gebleken is dat er bezwaren bestaan tegen het dadelijke invoeren van het uitgesproken beginsel, zoo verzoekte de Synode om de behandeling van het reglement, ter zitting voor het tegenwoordige te laten rusten, en worde de aandacht der verschillende Ringen dringend bezig [illegible] vereischt wordt in Art. 34 van het kerkelijke reglement.

Dit voorstel werd aangenomen.

Ds de Vos deed het nagebed.

DINGSDAG, 11 NOVEMBER.

ORDE.

De ouderling van Heidelberg hield eene lange en ernstige aanspraak, klagende over de schandelijke wijze waarop leden zoo dikwijls tegen het reglement van orde. Men moest hier over piegtige zaken beraadslagen, maar vele leden kwamen laat, tot zelfs een uur na het gebed. Dan werd er ook zooveel gefluisterd gedurende de verrigtingen, dat het hoogst moeijelijk was de sprekers te verstaan, al spraken zij ook wie weet hoe luid. Anderen weder kwamen slechts hun gezigt vertoonen en gingen dan weer heen. De zoodanigen behoorden geen daggeld te hebben; het geld zou beter, besteed zijn aan schoolen. [De ouderling praatte zoo voort en wel op zoo scherpen toon, dat hij door Ds. Beck werd in de rede gevallen met de opmerking, dat men hier niet was gekomen om eene preek aan te hooren zonder tekst.]

Ds. du Plessis mede een paar woorden gezuit hebbende betrekkelijk degenen die er eene gewoonte van maakten om laat te komen, zeide Ds. Beck, dat hij reeds lang geleden de redenen hadden bekend gemaakt, waarom hij het openingsgebed niet bijwoonde.

DE RING VAN TULBAGH.

Aan de orde kwam Dr. Hofmeijr's Beschrijvingspunt om de zaak van Van Reenen vs. Kotze terug te verwijzen naar den Ring van Tulbagh.

Men weet dat de regtscommissie gerapporteerd had tegen het Beschrijvingspunt (Zie ons blad van 11. Zaturdag) en ter uitstelling van de behandeling daarvan, totdat de bezwaren van den Tulbaghschen Ring tegen zekere Wetsartikelen—156 tot 161—zouden aan de orde komen. Die bezwaren bleken uit een voorgelezen brief van den Scriba des Tulbaghschen Rings.

Ds W P Rousseau, de Praeses van den Ring van Tulbagh, zeide dat zoodra de Ring bijeenkwam om de regtzaak van Reenen-Kotze te overwegen, het bleek, dat Art. 156—161 veranderd waren ten gevolge van eene lastgeving der vorige Synode, maar niet volgens Art. 21 *a* aan de Synode waren voorgelezen en bekrachtigd door de onderteekening der moderateren. De Ring wist dus niet of het doel der Synode was, dat de veranderde wetsartikelen, welke op tuchtzaken zagen, zouden gelden als wet. Hoe nu? De zaak was belangrijk, veel hing daarvan af, de Ring had bezwaar een vonnis uit te spreken dat morgen, na voor het Hoog Geregtshof gesleept te zijn, zou worden vernietigd op een bloot formeelen grond; liever dan dat te doen het men iemand vrij van wiens schuld men misschien zeelelijk overtuigd was. Lieden op een afstand mogten het gedrag van den Ring scherp beoordeelen, maar de schuld lag aan de Synode zelve die geene duidelijke bepaling had gemaakt.

Dr. Hofmeijr vroeg als een punt van orde, of als de Synode een besluit neemt en de opneming van dat besluit aan eene Commissie opdraagt, er dan de minste twijfel zijn zal of dat besluit al dan niet wet is?

Ds W Robertson jr. zeide dat juist de vraag was, mogt die Synode hare Wetgevende magt opdragen aan eene Commissie? Dat juist had zij gedaan. En dat was iets ongehoors. Art 21 *a* schrijft voor dat de Actuarius de resoluties in vorm moet brengen en art 15 bepaalt dat slechts de Synode wetten mag maken en veranderen. Die laatste art. kon niet ligt over het hoofd worden gezien. Men mogt den Ring van achteren geeden raad geven, maar die "beste stoutjes" waren gewoonlijk aan wal."

Dr Hofmeijr erkende dat de Ring in eene moeijelijke positie was. Waren de beste stoutjes aan wal, dan moesten men aan zo ook gehoor geven. Betrekkelijk Art. 21 *a* en 15 was Ds Robertson's voorstelling niet geheel juist. Juist Art. 15 bevestigt spreker in de meening dat indien de Synode niet wetgevend, maar redigeerende magt opdraagt aan eene Commissie, hetgeen die Commissie doet wet is. Art 21 *a* slechts het werk den Actuarius rakende kon men ter zijde laten. Men spreekt van algemeene regtsbeginselen en van burgerlijke regtbank, maar bij de burgerlijke regtbank geldt, dat hetgeen een lichaam doet door eene commissie, dat lichaam zelf doet. Slechts, indien men kan bewijzen, dat de Commissie niet heeft gedaan hetgeen de Synode haar opdroeg, zou men hem kunnen overtuigen.

Ouderling Gie gelooofde niet dat de veranderde artikelen voor de regtbank zouden gelden als veranderingen der Synode. Elk besluit moest door de Synode zelve woordelijk worden goedgekeurd.

Ds W. P. Rousseau argumenteerde andermaal dat de veranderingen in wet in strijd waren met alle wetsbepalingen; men wist, dat een enkel woord soms een gansch andere beteekenis kan geven aan een wet.

Ds W P de Villiers vroeg van waar het bezwaar des Rings ontstond. Mindere besturen hadden niets anders te doen dan aan hoogere te gehoorzamen; met alle bezwaren had men niets te doen, onverschillig of zij al dan niet gegrond waren. De Ring had slechts te handelen naar de bepalingen der Synode en niet te vragen of zij al dan niet wetgevende magt mogt geven aan eene Commissie.

Ds A Murray kon niet erkennen dat er geen bezwaar was voor den Ring, maar kon het niet billijken dat de Ring over dat bezwaar onbelijk uitspraak deed. De Ring had het bezwaar tegkennisse van de Synode moeten brengen en intusschen de zaak uitstellen. Doch nu heeft de Ring een schijn aangenomen van verzet tegen de Synode. Hij kon de woorden "niet verder in de zaak te handelen" niet regt verstaan. Beteekenden die "niet *nu* verder te handelen," dan kan hij tegen het gedane van den Ring niet objecteren. Maar het schijnt dat dit niet de beteekenis is.—Maar wat moet de Synode doen? Zou het de vergadering niet ophouden, dan zou hij voorstellen het Beschrijvingspunt te verwijzen naar de Regtscommissie. Nu echter meende hij dat het genoeg zal zijn enkel kennis te nemen van het bezwaar van den Ring van Tulbagh.

Oud. Gie achtte het noodig dat bezwaar op te lossen.

Dr Kotzé (Richmond) argumenteert dat de Synode niet heeft gehandeld volgens Art 21*a* en art. 15. Nadat de Commissie de artt. 156—161 had veranderd, had de Synode dezelve moeten goedkeuren. Hij schaarde zich aan de zijde dergenen die het bezwaar van den Ring van Tulbagh gevoelen.

De Assessor zeide, als het bezwaar van den Ring van Tulbagh geldig was—hoe dan met al de veranderingen die van 1842 waren gemaakt? Het is hem niet bekend, dat de Actuarius ooit de veranderingen heeft voorgelezen aan de Synode. De Synode zelve heeft al de veranderingen gemaakt, die door de Commissie waren in vorm gebragt. Doch indien de veranderde wetsartikelen niet wettig waren, waarom had de Ring dan niet gehandeld volgens de oude wetten?

Ds W Robertson jr zeide, dat toen de Synode de wetsartikelen gegeven had aan de Commissie van Revisie, die niet langer het eigendom waren der Synode. Men mogt den Ring verdenken van verzet, maar hij verzekerde piegtig, dat daaraan niet de minste gedachte was bij den Ring. Hij argumenteerde dat de Commissie in enkele opzigten wel degelijk de wet had veranderd. En die redenen had hij geene vrijheid de zaak in overweging te nemen. De uitspraak van den Praeses des Rings, "de predikant van Darling is vrij" had hij niet scheel kunnen goedkeuren, maar in de hitte der discussie was hij verder gegaan, dan hij gemeend had te doen. Zijn eerste denkbeeld was geweest de zaak op te schorten voor het advies der Synode.

De Scriba stelde voor: De Synode gehoord hebbende het bezwaar van den Ring van Tulbagh, en meenende dat er grond was voor dat bezwaar, geve aan de bedoelde artikelen de vereischte goedkeuring, en beroepe in de zaak. Hij meende dat indien men op de veranderde wetten uitspraak had gedaan, de regtbank de zaak van hebben verietigd.

Ds W P de Villiers, doordrongen van de overtuiging dat de Ring gehoorzaamheid verschuldigd was aan de Synode, stelde voor, "dat de Ring in het onderhavige geval had moeten handelen volgens Art. 5." Voor het Hoog Geregtshof had men een vrs behoeven te kosteren, daar de zaak toch in appèl zou zijn gekomen voor de Synode.

Ds W P Rousseau en de Praeses uitten de meening, dat dit amendement niet er betrekking had op het Beschrijvingspunt van den kerkraad van Montagu dan op het thans behandelde van den Ring van Tulbagh.

Op eene vraag van Ds De Vos antwoordde de Actuarius dat de besluiten welke in het wetboek worden opgenomen, nog nimmer waren voorgelezen aan de Synode, voor haar uiteengaan, en wel omdat er daarvoor geen tijd was.

Ds van de Wall wilde aan de opinie van een regtsgeleerde de vraag onderwerpen hebben of de Synode regt heeft hare wetgevende magt aan eene Commissie op te dragen.

Dr Kotzé stelt voor: "De Synode gelet hebbende op het bezwaar van den Ring van Tulbagh, meent dat om aan de bedoelde artikelen kracht van wet te verleenen, moet gehandeld worden volgens Art. 21 *a*."

Ouderling Gie wil de zaak verwezen hebben naar de regtscommissie om regtsgeleerde opinie over dezelve in te winnen.

Ds Robertson jr. stelde voor, ten einde van het gebied der hersenschimmen op dat der realiteit te komen, om Art. 21 *a* te toejeren.

Oud. De Smidt ondersteunde Dr. Kotzé's amendement. Slechts de Synode kon wetten maken of veranderen. Hij haakte de praktijk des Parlements omtrent het wetten maken aan. Eiks woord, ja elke letter van een bill moet door het Parlement worden goedgekeurd, en als goedgekeurd gedrukt.

Ds Stegmann, Sr, het verhaal van den Actuarius vergelijkende met Art. 21 *a*, is zeker, dat de Synode verkeerd heeft gehandeld, en stelt daarom voor: De Synode heeft geen regt hare wetgevende magt over te dragen aan eene Commissie.

Ds Neethling zeide dat hier geen sprake zijn kan van Wetgevende Magt over te dragen, maar wel het opdragen van het redigeren harer besluiten aan eene Commissie. Maar men zou kunnen staande houden dat zelfs het redigeren volgens Art. 21 *a* niet mag worden opgedragen aan eene Commissie. En daarom wil hij de gansche zaak aan de regtscommissie opdragen.

Ds Stegmann, Sr, vraagt wat het voorlezen der wetsveranderingen aan de Synode beteekent? Moet de Synode de voorlezing doodstil aanhooren, of mag zij zeggen, dit en dat is niet juist? [men antwoordt: ja.] Wel, dan is het duidelijk, dat men buiten de wet heeft gehandeld.

Ds W P Rousseau wijst aan, dat de Synode zelve de wet niet heeft veranderd, maar slechts een tegtsel aan de hand gegeven, volgens hetwelk de verandering zou geschieden.

De Kotze zeide dat Ds Steytler's amendement niets anders was dan het zijne in een ander kleed. Hij haalde Art. 7 aan, dat medegedeeld tijd door den Actuarius was geredigeerd, eene dubbelzinnigheid had veroorzaakt, en aanleiding had gegeven tot de uitspraak in de Burgerszaak. Hij toonde gebreken aan in de andere amendementen, en besloot met aan te kondigen dat hij voor het uiteengaan zou aandringen op een nakomen van Art. 21 A.

Ds de Vos meende dat Art. 21 A in den loop des tijds een doode letter was geworden, en dat het bezwaar van den Ring van Tulbagh dus slechts ten deele gegrond was. Hij erkende echter dat het Art. een goede was, en dat het gaarzaam zou zijn om in 't vervolg daarnaar te handelen. Hij wilde echter niet al de handelingen van de vorige Synode veroordeelen, en stelde daarom voor:—Terwijl de wijze, waarop de wetten bedoeld in Beschrijvingspunt K 3 in het wetboek opgenomen zijn, niet in strijd is met die waarop tot hiertoe gehandeld is, besluiten de Synode dat de bezwaren van den Ring van Tulbagh ongegrond waren. Tevens besluit de Synode in de toekomst in deze naar Art 21 A te handelen.

De Assessor secondeert.

Dr. Kotze vraagt van wanneer Art 21 A dateert. De Praeses zegt sedert 1837, en toch is daaraan gehandeld.

Dr Hofmeijr kon zich met geen enkel voorstel vereenigen. Drie derzelve zeiden de bezwaren van den Ring van Tulbagh zijn gegrond; maar daarom stelde men juist het gevaar daar en gaf gelegenheid aan eenig iemand om naar het Hof te gaan en protest aan te teekenen tegen al de handelingen. Ook tegen al de andere besluiten legde hij zijn bezwaren uit. Hij stelde voor "De vergadering, de bezwaren gehoord hebbende van den Ring van Tulbagh, neemt dezelve aan voor kennisneming."—Hij redeneerde dat al waren al de andere wetten ook krachteloos, Art. 156—161 geldig waren.

Ds. du Plessis bestempelde het laatste amendement als zeer vaag.

Ds W. Kotze stelde voor, dat alle wetsveranderingen sedert 1842 gemaakt worden nagegaan en aan zoo beerten dat in het vervolg gehandeld worde volgens Art. 21 A.—Hij meende dat deze de eenige weg was om uit de moeijelijkheden te geraken.

Ds W Robertson trok zijn amendement in.

De Steytler trok het zijne in ten gunste van dat van Ds de Vos.

Ds Kotze en de ouderling van Darling verzoeken buiten stemming te blijven.

Dr Hofmeyer's amendement wordt verworpen, stemmende slechts 5 er voor.

Voor het amendement van Ds De Vos stemden 53.

De Praeses stelde de aanwezigen. Er bleken 109 te zijn, of zonder de Darlingsche afgevaardigden 107. Een lid maakte het bezwaar dat Ds. Vlok niet bij de stemming in de vergadering was geweest. Ds Vlok antwoordde, dat hij er wel was, en tegen het amendement had gestemd. Hij had gezeten op den platform der Moderatuur.—De Praeses beriste dat hij dan niet kon gerekend worden als in de vergadering te zijn geweest, daar hij op zijne plaats had moeten zijn.—Er zouden aus 106 leden tegenwoordig geweest zijn, en aldzo zouden de stemmen staken. De ouderling verzocht den Praeses nogmaals te tellen. Dezelfde deed zulks, en bevond dit maal dat er slechts 105 leden waren. Aldzoo werd het amendement van Ds. De Vos met eene meerderheid van een stem aangenomen.

De Kotze, Ds Van de Wall, Ds W Robertson, Jr, de ouderling van Stellenbosch, Ds W P Rousseau, W Kotze, Maeder, De Vries en J H Neethling (Hopfield) verzochten aanteekening dat zij in de minderheid hadden gestemd.

Nu kwam in behandeling het Beschrijvingspunt van den kerkraad van Montagu omtrent de Van Reenen-Kotze zaak terug te verwijzen naar den Ring van Tulbagh.

Ds Maeder stelde voor de aanbeveling der regtscommissie aan te nemen, en aldzoo het Beschrijvingspunt te verwerpen.

Ds A Murray wilde wel stemmen voor de aanbeveling der regtscommissie, echter zonder de redenering der Commissie te onderschrijven.

Dr Hofmeijr legt uit als lid der regtscommissie dat hij niet had gestemd voor de aanbeveling der Commissie. Er was volstrekt niet over gestemd. Wel was men overeengekomen hetgeen daar als aanbeveling stond als gevolen van den Praeses en eenige andere leden voor de Synode te brengen, zamen met zijne eigene opinie. De regtscommissie had eigenlijk niets besloten.

Dit werd door Ds W P Rousseau bevestigd. Het bleek echter, dat de geheele Commissie de aanbeveling had ondersteund.—Men ging met de behandeling der zaak voort, nadat Ds. Maeder zijn voorstel had ingetrokken en in de plaats daarvan voorstelde: "Deze vergadering bruste in hetgeen door den Ring van Tulbagh in deze zaak gedaan is."

Ds van Velden begreep niet hoe de Ring van Tulbagh op nieuw in de zaak kon treden, nadat de Praeses den predikant van Darling had vrij verklaard.

Ds W P de Villiers wilde dat men niet verwarre beteeren door den Praeses van den Ring was gezegd met hetgeen door den Ring was besloten.

De Praeses meende dat men naar dit eenten ander niet te onderzoeken had. De vraag was enkel zal het klogtsch ift al dan niet teruggaan naar den Ring?

Ds W. P. de Villiers meende dat uit het pleitgevallen besluit van zelf volgde dat de zaak terug moest gaan naar den Ring.

Eerbiedige leden spraken.—Ds Moorrees ondersteunde Ds Maeder's voorstel. Wil men de zaak die openen dan lei dit door een ander en Ring.—Ds Stegmann Sr. stelde het als bespottelijk voor de zaak nogmaals voor den Ring te brengen.—Ds Steytler zeide, dat zelfs het Hoog Geregtshof soms eene zaak terugverwees naar den magistraat voor revisie.—Ds Stegmann achtte het absurd op verzoek van een Kerkraad dat om aan de bedoelde artikelen kracht van wet te verleenen, moet gehandeld worden volgens Art. 21 *a*."

Ouderling Gie wil de zaak verwezen hebben naar de regtscommissie om regtsgeleerde opinie over dezelve in te winnen.

Ds Robertson jr. stelde voor, ten einde van het gebied der hersenschimmen op dat der realiteit te komen, om Art. 21 *a* te toejeren.

Oud. De Smidt ondersteunde Dr. Kotze's amendement. Slechts de Synode kon wetten maken of veranderen. Hij haakte de praktijk des Parlements omtrent het wetten maken aan. Eiks woord, ja elke letter van een bill moet door het Parlement worden goedgekeurd, en als goedgekeurd gedrukt.

Ds Stegmann, Sr, het verhaal van den Actuarius vergelijkende met Art. 21 *a*, is zeker, dat de Synode verkeerd heeft gehandeld, en stelt daarom voor: De Synode heeft geen regt hare wetgevende magt over te dragen aan eene Commissie.

Ds Neethling zeide dat hier geen sprake zijn kan van Wetgevende Magt over te dragen, maar wel het opdragen van het redigeren harer besluiten aan eene Commissie. Maar men zou kunnen staande houden dat zelfs het redigeren volgens Art. 21 *a* niet mag worden opgedragen aan eene Commissie. En daarom wil hij de gansche zaak aan de regtscommissie opdragen.

Ds Stegmann, Sr, vraagt wat het voorlezen der wetsveranderingen aan de Synode beteekent? Moet de Synode de voorlezing doodstil aanhooren, of mag zij zeggen, dit en dat is niet juist? [men antwoordt: ja.] Wel, dan is het duidelijk, dat men buiten de wet heeft gehandeld.

Ds W P Rousseau wijst aan, dat de Synode zelve de wet niet heeft veranderd, maar slechts een tegtsel aan de hand gegeven, volgens hetwelk de verandering zou geschieden.

De Kotze zeide dat Ds Steytler's amendement niets anders was dan het zijne in een ander kleed. Hij haalde Art. 7 aan, dat medegedeeld tijd door den Actuarius was geredigeerd, eene dubbelzinnigheid had veroorzaakt, en aanleiding had gegeven tot de uitspraak in de Burgerszaak. Hij toonde gebreken aan in de andere amendementen, en besloot met aan te kondigen dat hij voor het uiteengaan zou aandringen op een nakomen van Art. 21 A.

Ds de Vos meende dat Art. 21 A in den loop des tijds een doode letter was geworden, en dat het bezwaar van den Ring van Tulbagh dus slechts ten deele gegrond was. Hij erkende echter dat het Art. een goede was, en dat het gaarzaam zou zijn om in 't vervolg daarnaar te handelen. Hij wilde echter niet al de handelingen van de vorige Synode veroordeelen, en stelde daarom voor:—Terwijl de wijze, waarop de wetten bedoeld in Beschrijvingspunt K 3 in het wetboek opgenomen zijn, niet in strijd is met die waarop tot hiertoe gehandeld is, besluiten de Synode dat de bezwaren van den Ring van Tulbagh ongegrond waren. Tevens besluit de Synode in de toekomst in deze naar Art 21 A te handelen.

De Assessor secondeert.

Dr. Kotze vraagt van wanneer Art 21 A dateert. De Praeses zegt sedert 1837, en toch is daaraan gehandeld.

Dr Hofmeijr kon zich met geen enkel voorstel vereenigen. Drie derzelve zeiden de bezwaren van den Ring van Tulbagh zijn gegrond; maar daarom stelde men juist het gevaar daar en gaf gelegenheid aan eenig iemand om naar het Hof te gaan en protest aan te teekenen tegen al de handelingen. Ook tegen al de andere besluiten legde hij zijn bezwaren uit. Hij stelde voor "De vergadering, de bezwaren gehoord hebbende van den Ring van Tulbagh, neemt dezelve aan voor kennisneming."—Hij redeneerde dat al waren al de andere wetten ook krachteloos, Art. 156—161 geldig waren.

Ds. du Plessis bestempelde het laatste amendement als zeer vaag.

Ds W. Kotze stelde voor, dat alle wetsveranderingen sedert 1842 gemaakt worden nagegaan en aan zoo beerten dat in het vervolg gehandeld worde volgens Art. 21 A.—Hij meende dat deze de eenige weg was om uit de moeijelijkheden te geraken.

Ds W Robertson trok zijn amendement in.

De Steytler trok het zijne in ten gunste van dat van Ds de Vos.

Ds Kotze en de ouderling van Darling verzoeken buiten stemming te blijven.

Dr Hofmeyer's amendement wordt verworpen, stemmende slechts 5 er voor.

Voor het amendement van Ds De Vos stemden 53.

De Praeses stelde de aanwezigen. Er bleken 109 te zijn, of zonder de Darlingsche afgevaardigden 107. Een lid maakte het bezwaar dat Ds. Vlok niet bij de stemming in de vergadering was geweest. Ds Vlok antwoordde, dat hij er wel was, en tegen het amendement had gestemd. Hij had gezeten op den platform der Moderatuur.—De Praeses beriste dat hij dan niet kon gerekend worden als in de vergadering te zijn geweest, daar hij op zijne plaats had moeten zijn.—Er zouden aus 106 leden tegenwoordig geweest zijn, en aldzoo zouden de stemmen staken. De ouderling verzocht den Praeses nogmaals te tellen. Dezelfde deed zulks, en bevond dit maal dat er slechts 105 leden waren. Aldzoo werd het amendement van Ds. De Vos met eene meerderheid van een stem aangenomen.

De Kotze, Ds Van de Wall, Ds W Robertson, Jr, de ouderling van Stellenbosch, Ds W P Rousseau, W Kotze, Maeder, De Vries en J H Neethling (Hopfield) verzochten aanteekening dat zij in de minderheid hadden gestemd.

Nu kwam in behandeling het Beschrijvingspunt van den kerkraad van Montagu omtrent de Van Reenen-Kotze zaak terug te verwijzen naar den Ring van Tulbagh.

Ds Maeder stelde voor de aanbeveling der regtscommissie aan te nemen, en aldzoo het Beschrijvingspunt te verwerpen.

Ds A Murray wilde wel stemmen voor de aanbeveling der regtscommissie, echter zonder de redenering der Commissie te onderschrijven.

Dr Hofmeijr legt uit als lid der regtscommissie dat hij niet had gestemd voor de aanbeveling der Commissie. Er was volstrekt niet over gestemd. Wel was men overeengekomen hetgeen daar als aanbeveling stond als gevolen van den Praeses en eenige andere leden voor de Synode te brengen, zamen met zijne eigene opinie. De regtscommissie had eigenlijk niets besloten.

Dit werd door Ds W P Rousseau bevestigd. Het bleek echter, dat de geheele Commissie de aanbeveling had ondersteund.—Men ging met de behandeling der zaak voort, nadat Ds. Maeder zijn voorstel had ingetrokken en in de plaats daarvan voorstelde: "Deze vergadering bruste in hetgeen door den Ring van Tulbagh in deze zaak gedaan is."

Ds van Velden begreep niet hoe de Ring van Tulbagh op nieuw in de zaak kon treden, nadat de Praeses den predikant van Darling had vrij verklaard.

Ds W P de Villiers wilde dat men niet verwarre beteeren door den Praeses van den Ring was gezegd met hetgeen door den Ring was besloten.

De Praeses meende dat men naar dit eenten ander niet te onderzoeken had. De vraag was enkel zal het klogtsch ift al dan niet teruggaan naar den Ring?

Ds W. P. de Villiers meende dat uit het pleitgevallen besluit van zelf volgde dat de zaak terug moest gaan naar den Ring.

Eerbiedige leden spraken.—Ds Moorrees ondersteunde Ds Maeder's voorstel. Wil men de zaak die openen dan lei dit door een ander en Ring.—Ds Stegmann Sr. stelde het als bespottelijk voor de zaak nogmaals voor den Ring te brengen.—Ds Steytler zeide, dat zelfs het Hoog Geregtshof soms eene zaak terugverwees naar den magistraat voor revisie.—Ds Stegmann achtte het absurd op verzoek van een Kerkraad dat om aan de bedoelde artikelen kracht van wet te verleenen, moet gehandeld worden volgens Art. 21 *a*."

Ouderling Gie wil de zaak verwezen hebben naar de regtscommissie om regtsgeleerde opinie over dezelve in te winnen.

Ds Robertson jr. stelde voor, ten einde van het gebied der hersenschimmen op dat der realiteit te komen, om Art. 21 *a* te toejeren.

Oud. De Smidt ondersteunde Dr. Kotze's amendement. Slechts de Synode kon wetten maken of veranderen. Hij haakte de praktijk des Parlements omtrent het wetten maken aan. Eiks woord, ja elke letter van een bill moet door het Parlement worden goedgekeurd, en als goedgekeurd gedrukt.

Ds Stegmann, Sr, het verhaal van den Actuarius vergelijkende met Art. 21 *a*, is zeker, dat de Synode verkeerd heeft gehandeld, en stelt daarom voor: De Synode heeft geen regt hare wetgevende magt over te dragen aan eene Commissie.

Ds Neethling zeide dat hier geen sprake zijn kan van Wetgevende Magt over te dragen, maar wel het opdragen van het redigeren harer besluiten aan eene Commissie. Maar men zou kunnen staande houden dat zelfs het redigeren volgens Art. 21 *a* niet mag worden opgedragen aan eene Commissie. En daarom wil hij de gansche zaak aan de regtscommissie opdragen.

Ds Stegmann, Sr, vraagt wat het voorlezen der wetsveranderingen aan de Synode beteekent? Moet de Synode de voorlezing doodstil aanhooren, of mag zij zeggen, dit en dat is niet juist? [men antwoordt: ja.] Wel, dan is het duidelijk, dat men buiten de wet heeft gehandeld.

Ds W P Rousseau wijst aan, dat de Synode zelve de wet niet heeft veranderd, maar slechts een tegtsel aan de hand gegeven, volgens hetwelk de verandering zou geschieden.

De Kotze zeide dat Ds Steytler's amendement niets anders was dan het zijne in een ander kleed. Hij haakte Art. 7 aan, dat medegedeeld tijd door den Actuarius was geredigeerd, eene dubbelzinnigheid had veroorzaakt, en aanleiding had gegeven tot de uitspraak in de Burgerszaak. Hij toonde gebreken aan in de andere amendementen, en besloot met aan te kondigen dat hij voor het uiteengaan zou aandringen op een nakomen van Art. 21 A.

Ds de Vos meende dat Art. 21 A in den loop des tijds een doode letter was geworden, en dat het bezwaar van den Ring van Tulbagh dus slechts ten deele gegrond was. Hij erkende echter dat het Art. een goede was, en dat het gaarzaam zou zijn om in 't vervolg daarnaar te handelen. Hij wilde echter niet al de handelingen van de vorige Synode veroordeelen, en stelde daarom voor:—Terwijl de wijze, waarop de wetten bedoeld in Beschrijvingspunt K 3 in het wetboek opgenomen zijn, niet in strijd is met die waarop tot hiertoe gehandeld is, besluiten de Synode dat de bezwaren van den Ring van Tulbagh ongegrond waren. Tevens besluit de Synode in de toekomst in deze naar Art 21 A te handelen.

De Assessor secondeert.

Dr. Kotze vraagt van wanneer Art 21 A dateert. De Praeses zegt sedert 1837, en toch is daaraan gehandeld.

Dr Hofmeijr kon zich met geen enkel voorstel vereenigen. Drie derzelve zeiden de bezwaren van den Ring van Tulbagh zijn gegrond; maar daarom stelde men juist het gevaar daar en gaf gelegenheid aan eenig iemand om naar het Hof te gaan en protest aan te teekenen tegen al de handelingen. Ook tegen al de andere besluiten legde hij zijn bezwaren uit. Hij stelde voor "De vergadering, de bezwaren gehoord hebbende van den Ring van Tulbagh, neemt dezelve aan voor kennisneming."—Hij redeneerde dat al waren al de andere wetten ook krachteloos, Art. 156—161 geldig waren.

Ds. du Plessis bestempelde het laatste amendement als zeer vaag.

Ds W. Kotze stelde voor, dat alle wetsveranderingen sedert 1842 gemaakt worden nagegaan en aan zoo beerten dat in het vervolg gehandeld worde volgens Art. 21 A.—Hij meende dat deze de eenige weg was om uit de moeijelijkheden te geraken.

Ds W Robertson trok zijn amendement in.

De Steytler trok het zijne in ten gunste van dat van Ds de Vos.

Ds Kotze en de ouderling van Darling verzoeken buiten stemming te blijven.

Dr Hofmeyer's amendement wordt verworpen, stemmende slechts 5 er voor.

Voor het amendement van Ds De Vos stemden 53.

De Praeses stelde de aanwezigen. Er bleken 109 te zijn, of zonder de Darlingsche afgevaardigden 107. Een lid maakte het bezwaar dat Ds. Vlok niet bij de stemming in de vergadering was geweest. Ds Vlok antwoordde, dat hij er wel was, en tegen het amendement had gestemd. Hij had gezeten op den platform der Moderatuur.—De Praeses beriste dat hij dan niet kon gerekend worden als in de vergadering te zijn geweest, daar hij op zijne plaats had moeten zijn.—Er zouden aus 106 leden tegenwoordig geweest zijn, en aldzoo zouden de stemmen staken. De ouderling verzocht den Praeses nogmaals te tellen. Dezelfde deed zulks, en bevond dit maal dat er slechts 105 leden waren. Aldzoo werd het amendement van Ds. De Vos met eene meerderheid van een stem aangenomen.

De Kotze, Ds Van de Wall, Ds W Robertson, Jr, de ouderling van Stellenbosch, Ds W P Rousseau, W Kotze, Maeder, De Vries en J H Neethling (Hopfield) verzochten aanteekening dat zij in de minderheid hadden gestemd.

Nu kwam in behandeling het Beschrijvingspunt van den kerkraad van Montagu omtrent de Van Reenen-Kotze zaak terug te verwijzen naar den Ring van Tulbagh.

Ds Maeder stelde voor de aanbeveling der regtscommissie aan te nemen, en aldzoo het Beschrijvingspunt te verwerpen.

Ds A Murray wilde wel stemmen voor de aanbeveling der regtscommissie, echter zonder de redenering der Commissie te onderschrijven.

Dr Hofmeijr legt uit als lid der regtscommissie dat hij niet had gestemd voor de aanbeveling der Commissie. Er was volstrekt niet over gestemd. Wel was men overeengekomen hetgeen daar als aanbeveling stond als gevolen van den Praeses en eenige andere leden voor de Synode te brengen, zamen met zijne eigene opinie. De regtscommissie had eigenlijk niets besloten.

Dit werd door Ds W P Rousseau bevestigd. Het bleek echter, dat de geheele Commissie de aanbeveling had ondersteund.—Men ging met de behandeling der zaak voort, nadat Ds. Maeder zijn voorstel had ingetrokken en in de plaats daarvan voorstelde: "Deze vergadering bruste in hetgeen door den Ring van Tulbagh in deze zaak gedaan is."

Ds van Velden begreep niet hoe de Ring van Tulbagh op nieuw in de zaak kon treden, nadat de Praeses den predikant van Darling had vrij verklaard.

Ds W P de Villiers wilde dat men niet verwarre beteeren door den Praeses van den Ring was gezegd met hetgeen door den Ring was besloten.

De Praeses meende dat men naar dit eenten ander niet te onderzoeken had. De vraag was enkel zal het klogtsch ift al dan niet teruggaan naar den Ring?

Ds W. P. de Villiers meende dat uit het pleitgevallen besluit van zelf volgde dat de zaak terug moest gaan naar den Ring.

Eerbiedige leden spraken.—Ds Moorrees ondersteunde Ds Maeder's voorstel. Wil men de zaak die openen dan lei dit door een ander en Ring.—Ds Stegmann Sr. stelde het als bespottelijk voor de zaak nogmaals voor den Ring te brengen.—Ds Steytler zeide, dat zelfs het Hoog Geregtshof soms eene zaak terugverwees naar den magistraat voor revisie.—Ds Stegmann achtte het absurd op verzoek van een Kerkraad dat om aan de bedoelde artikelen kracht van wet te verleenen, moet gehandeld worden volgens Art. 21

CORRESPONDENTIE.

[WIJ STELLEN ONS NIET VERANTWOORDELIJK VOOR DE GEVOELENS ONZER CORRESPONDENTEN.—RED.]

Aan den Redakteur.

Mijn heer,—In *Het Volksblad* van den 1sten dezer de handelingen der Synode van 28 October nalezende, treffen mij eenige uitdrukkingen door Ds. A. Murray gebezigd in zijne verdediging van de Gouvernementsscholen.

Daar in uw blad nog geen verslag van die handelingen is verschenen,* zal ik, om regt verstaan te worden, genoodzaakt wezen een groot gedeelte van die gezegden te herhalen, wat, tot mijn leedwezen, mijn schrijven eenigzins lang zal doen worden.

ZEerw. teekende protest aan tegen de verkeerde voorstellingen, als of het stelsel der regeringsscholen de godsdienst buitensloot, en daagde den predikant van Uitenhage uit dat te bewijzen. Welk eene stoutmoedigheid, ik had bijna gezegd brutaliteit! om met de Schedule voor oogen dit te durven zegggen! De *naam* dier scholen "UNDENOMINATIONAL," drukt dit beginsel reeds genoegzaam uit, en de g-heele zamenstelling der Schedule toont aan dat dezelve betrekking heeft op scholen, waarop geen godsdienst wordt toegelaten, van daar dat ook in Artikel 7 uitdrukkelijk gezegd wordt: "De Bestierders der School *mogen* in het godsdienstig onderwijs der scholieren voorzien op een uur door hen tot dat doel *afgezonderd* in *bijvoeging* tot de *gewone schooluren*." Wil hij verder bewijs? dan lese ZEerw. in de *Zuid-Afrikaan* van 21 Junij 1873 het volgende: "De heer Solomon replicceerde, en zeide onder anderen, dat 's heeren Paterson's vrees omtrent den Bijbel wat laat kwam. *Nu reeds is de Bijbel gedurende de schooluren uitgesloten van alle scholen die van het Gouvernement ondersteuning genieten.*" Met alle respect voor het gevoelen van den Eerw. heer, meen ik, dat de heer Solomon, die mede in het Parlement was toen de Schedule werd gepasseerd, een bevoogder en onpartijdiger uitlegger is van den geest en de bedoeling der wet.

ZEerw. wilde twee kweekelingen van eene hem bekende Gouvernementsschool confronteren met twee die van de Uitenhaagsche Kerkschool, enz. Doch wij weten wie die twee kweekelingen zijn, enz. En ontkennen, dat zij hunne godsdienstkennis op de Gouvernementsschool hebben opgegaard.

ZEerw. verklaart: "De schooluren op de Gouvernementsscholen waren van 9 tot 4 ure." Ik daag den Eerw. heer uit, dat uit de Schedule te bewijzen. De schooluren zijn twee uren 's voormiddags en twee uren 's namiddags, Artikel 6 van de Schedule, en *dan mag geen godsdienst onderwezen worden*; die het doet pleegt bedrog, en overtreedt de wetten des lands. Hij zegt verder: "En het is eene grove vergissing te zeggen dat in al dien tijd (van 9 tot 4) geen godsdienst onderwezen werd." Maar dit heeft ook nooit iemand beweerd! Verder: "Juist het beste uur van den dag, van 9 tot 10, wordt vrijgelaten voor de godsdienst." Ook dit zegt de Schedule nergens, maar het zij eens zoo; dan erkent ZEerw. hiermede toch dat de andere uren *niet vrij* zijn.

"Het eenig beding was (zegt hij) dat de kinderen niet verpligt zouden zijn om de godsdienst bij te wonen, en die bepaling was zeer billijk, want men kon toch niet verwachten dat Roomschen eene klasse zouden bijwonen, waar de Protestantsche godsdienst onderwezen werd, evenmin als omgekeerd." Een sprekend bewijs van de onhoudbaarheid van het Gouvernementsstelsel. Daarom heeft ook Christus, het Hoofd der Kerk, het onderwijs gesteld in handen van de kerk, Matth. xxviii, en eders, en niet van de wereldlijke magt, die in den regel Anti-christelijk is, en vooral in de laatstdagen; die niet schroomt te verklaren: De Staat heeft geen godsdienst. Wilt gij bewijs? Welaan leest dan de *Zuid-Afrikaan* van den 21 Junij, 1873 "*De Staat heeft geen geweten, en derhalve niets te maken met de godsdienst*" *Eerw (!) Geo Brown.* En vervolgens: "*Ik objecteer tegen eene Christelijke Staatshoudkundige.*" DR. HEER PORTER. Verder, het is een sprekend bewijs van het gevaarlijke van het torschen van een ongelijk juk (2 Cor. vi: 14) Een sprekend bewijs tevens van het diep verval der Protestantsche Kerken, die de *hoeren kleijen* en hare *eigene kinderen verwerpen*. Wat zoude een Luther, wat zouden de andere Hervormers er van zeggen? die hij onze jaarlijksche Hervormingsfeesten schier vergoed worden. Vrome vaderen! wij blozen! Ook hier is van toepassing: Uwe vaders hebben de Profeten gedood, en gij bouwt hunne graven.

ZEerw. meende, dat het Gouvernementsstelsel, dat hier vigeert, gelijk stond met het beste ter wereld. Doch wat bewijst dit? is dan niet de geheele wereld verdoemelijk voor God?

"Het Gouvernement *gebiedt niets* omtrent de Godsdienst." Maar het *verbiedt* toch *iets*. Het zegt der Kerk: "Gij zult in dezen NAAM niet spreken, gedurende VIER UREN van den dag." En waar zijn de getrouwe getuigen die verklaren: Oordeelt gij of het regt is voor God, u lieden meer te gehoorzamen dan God? Die ons geboden heeft: van de verlossing door Hem te weg gebragt, en van zijne geboden tot onze kinderen te spreken, en ze hun in te scherpen, als wij in onze huizen zitten, als wij op den weg gaan, als wij nederliggen en als wij opstaan enz., enz. Deut. 6: 6-9 en op andere plaatsen. Waar wordt ons vrijheid verleend uit gedurende vier uren van den dag te mogen nalaten? Immers niet wanneer de Apostel ons vermaant: "Houdt aan tijdig en ontijdig." ZEerw. zegt verder: "Op die plaatsen waar de Gereformeerde Godsdienst een overwegenden invloed had, kunnen de bestierders het alles (nam: het onderwijs, en vooral dat der geschiedenis) op *regt Geref. wijze* inrigten." Heerlijke Predikting! en dat wel in den mond van iemand, die kort te voren gezegd had: "Het is zeer billijk, dat Romschen geene klasse zouden bijwonen, waar de Protestantsche Godsdienst onderwezen werd." Wat wordt er nu van die hoog geroemde billijkheid, als de regel geldt: "*Magt is regt!*" Maar als de zaak nu eens omkeerde, en de Bestierders Roomschen zijn?

ZEerw kan het niet *verdragen* "dat door zulke voorstellingen het den *schijn* (!) zou krijgen, alsof hij en anderen deel hadden aan een stelsel dat ongodsdienstigheid in de hand werkte." Dat dit werkelijk zoo is, dat deert ZEerw. niet. *Dat dit geschiedt, kunnen wij veel minder verdragen.*

"Hij wierp die *aantijging* met verontwaardiging van zich." Waarom niet liever de *daad?* Och dat zij zulk een hart hadden om mij te vreezen, en mijne geboden ten *alen dage* te onderhouden Deut. 5: 29.

Men valt Judas hard, omdat hij den Zaligmaker verraadde, toen de Satan in zijn hart gevaren was en teregt. Doch Judas deed dat slechts éénmaal, maar de Kerk kan dat dien jaren achtereen! Doch geen wonder: Judas kreeg slechts dertig zilverlingen, maar de Kerk krijgt voor iedere school jaarlijks (£200) twee honderd ponden sterling! Judas erkende; Ik heb verraden! maar de woordvoerders der Kerk veroordeelen andersdenkenden. Helaas! helaas! wat wilt gij mij geven en ik zal hem u——?

BIJBELSCHGEZIND.

"SALOMO ZEGT: ALLES OP ZIJN TIJD."

Aan den Redakteur.

Mijnheer,—Reeds sedert lang was het mijn voornemen eenmaal om een plaatsje in uw alom gelezen blad te verzoeken, ten einde het een en ander over deze alledaagsche uitdrukking te zeggen. Gij zegt wellicht: en waarom mij dan *nu* juist lastig gevallen, nu ik mijne handen zoo vol heb, en de ruimte in mijn blad zoo kostbaar is?—schier te klein zijnde om een verslag van de handelingen der Synode aan mijne lezers te geven. Ik antwoord: dat ik juist tot de zitting der Synode gewacht heb, omreden dat hetgeen ik zeggen wil, de heeren predikanten zoo van nabij betreft; alsook dat ik mij vlei, dat een of meer mijner Eerw. vrienden de zaak verder bij de hand zullen nemen. Immers, de gelegenheid om ze allen bij elkander te hebben, behoort tot de zeldzame.—Mijne bedoeling is, dat een iegelijk hunner, in zijne eigene gemeente, toch eens eene degelijke oplossing moest geven van deze uitdrukking, of liever gezegd spreekwijze, *Salomo zegt: alles op zijn tijd.*"

"*Salomo zegt: alles op zijn tijd*" is het woord, waarachter men in onze dagen zoekt te schuilen; het vijgeblad, waarmede men zijne wandaden tracht te bedekken; de talisman, die wonderkracht bezit; het kompas, dat het ware Noorden aanwijst; het verdoovende opiaat, waarmede men zijn verontrust geweten in slaap sust; in kort: het alvermogende woord, dat slechts behoeft uitgesproken te worden, en men kan den Mammon naar hartelust dienen, en elk zingenet onbevreesd smaken.—*Salomo zegt: alles op zijn tijd*" is het wachtwoord van den bedrieger; de guiden spreuk van den huichelaar en dwingeland; de leus van den losbol. Als er ooit eene uitdrukking was, welker verkeerde toepassing den mensch in het verderf gestort heeft, dan, ik stellig overtuigd, is het deze: "*Salomo zegt: alles op zijn tijd.*" Dat Liberalen en Modernen, Christusloochenaars, deze woorden tot eene krijgsbanier hebben, bevreemdt niet; want de God dezer eeuw heeft hunne oogen verblind; maar moet het ons, mijne broeders, geene verwondering baren, dat men deze uitdrukking hoort in den mond van hen die zich Christenen noemen, en die het vor gestoelte in de synagoge innemen? Wie is niet verbaasd, als hij een man van opvoeding—voor vroom gehouden—deze uitdrukking hoort bezigen, om zijne zonden te bemantelen? En als nu de welopgevoede het kikvorschengespuis nakwaakt, kan het dan wel anders, of de ongeletterde baauwt de echo van zijnen verlichten (?) voorganger na? Het getal voorbeelden, dat ik zou kunnen bijbrengen om mijn schrijven toe te lichten, is legio. Dat dez- paar alledaagsche echter strekken tot opheldering:

A is een pilaar zijner kerk; om zijne vroomheid, zijne getrouwe Avondmaalsviering, zijne godsdienstige gesprekken bekend—hij is, (ten minste hij denkt zoo) een Christen. *Gisteren nog* was hij ter Kerk en nam deel aan het Verzoeningssacrament. De tekst, hem treffend verklaard, was: *Alles wat gij wilt, dat u de menschen zouden doen, doet gij hun ook alzoo.*" *Heden reeds* smeert hij zijn naaste een paard aan voor £25; en zweert bij kris en kras, dat het dier gezond is en geen gebrek heeft. Na het vertrek des gedupeerden, echter, wrijft hij zich juichende de handen: dat hij £15 gewonnen, en hem lekker beet genomen heeft; want, vertelt hij aan eenen vertrouwden vriend, het paard is steeksch, werpt zijnen ruiter af, en struikelt alle minuten.—Gij ijst, niet waar? Gij zegt, die man is een bedrieger, een huichelaar! Maar hij heeft een antwoord voor u gereed, in tien gij hem dit in het gezigt zoudt zeggen: "Ja, *gisteren* was ik *Christen, van daag* ben ik *handelaar*:" want (en hier komt de Holloway's zalf, geschikt voor alle, ook voor ontrustende gewetenskwalen): "*Salomo zegt: alles op zijn tijd.*"

B. is de zoon van een kerkeraadslid; hij staat bekend als een geronw kerkganger; aan 's Heeren disch wordt hij nooit gemist: waarom? omdat hij zijnen vader geen aanstoot wil geven; en—wat zou de wereld zeggen als *hij* weghleef! Hij is zeer tevreden over zichzelven.—Maar B. is ook een hartstogtelijk liefhebber van den dans en het spel; hij bevindt zich ook dikwijls onder hen, die den God Bacchus wierook toezwaaijen, en den zwijmelbeker tot diens eer ledigen. Te vergeefs zou men hem zeggen: de groote Paulus heeft gezegd: "Gij kunt den drinkbeker des heeren niet drinken, en den drinkbeker der duivelen." Hij zou zeggen: "*Salomo* was grooter dan Paulus, en die heeft gezegd: *Alles op zijn tijd.*" Zoowel als B. nooit gemist wordt aan het avondmaal, even zoo zeker is hij te vinden bij, en voordanser op de smeigste danspartijen. Zegt de gemoedelijke C tot hem: "Foei B., dit is God- en Mammon-dienst" dan bedenkt vrolijke B (zoo noemen de zulken) zich niet lang, het antwoord is klaar: "*Salomo zegt: alles op zijn tijd*;" en als uit de hoogte ziet hij neder op den armen C die zich met hem durfde bemoeijen: verwachtende of deze magtspreuk hem niet verpletteren zal, terwijl hij, hoo aardig op zijn wijs antwoord, en zichzelven een Salomo, dewijseste der koningen, wanende, met paauwengang weystapt, momprelende bij zichzelven: "*Salomo zegt; alles op zijn tijd.*" Salomo enz. Overdreven, zegt gij, mijne Eerw. vrienden! Over reven!! Neen! zuivere waarheid, zeg ik. Ik heb zoo iets in mijne gemeente nog nooit gezien, zegt gij. Ja, men zal wel oppossen dat Eerwaarde, of zoo als men gewoonlijk zegt, ou die of die zoo iets niet te hooren komt.—Maar ik doe toch ook *huisbezoek*! Goed, maar met hondenneuzen rukt men uwe komst lang vooruit, en dan is alles; "Aap wat ben jij een *mooije* jongen." Maar genoeg, ik word te wijdloopig, want hoewel ik gaarne nog zeer veel wilde zeggen, zien het van de goedheid des Editeurs, in dezen drukken tijd, te veel gevergd zijn om mij een plaatsje in te ruimen, indien ik mij niet bekortte.

Ten slotte dan, bij u, mijne Eerwaarde vrienden, gij *Wachters op Zions muren*, ernstig aangedrongen om deze zoo verkeerdelijk toegepaste, en voor de ziel verderfelijke spreekwijze, aan uwe gemeenten duidelijk te maken. De belangrijkheid der zaak inziende, zult gij de vrijmoedigheid, waarmede ik daarop aangedrongen heb, wel vergeven! Denkt niet, dat mijn schrijven uit eigenliefde geschiedt; neen, het is alleen om dat waas, dat vijgeblad, "*Salomo zegt, alles op zijn tijd,*" af te rukken.

Ik ben,

OBRUTUS VITIIS.

P.S.—De bepaalde schrijver van het traktaatje: "De zonde van dit land," zou veel nut kunnen stichten, door eens zulk een blaadje te schrijven over "*Sa omo zegt, alles op zijn tijd.*"

O. V.

DE PAARL.

6 November, 1873.

Aan den Redakteur.

Mijnheer,—Veroorloof mij een paar aanmerkingen op den brief uit Noorder-Paarl, geteekend "Volksstemmen" en verschenen in uwe uitgave van Zaturdag.

Dat schrijven kan in twee afdeelingen worden verdeeld; ten eerste, de zucht van zekere personen in de gemeente, om ook in het kerkelijke eene verdeeldheid en scheuring te weeg te brengen, als of het niet genoeg ware dat zulks in het wereldlijke reeds ten overvloede bestaat; en, ten tweede (en dit schijnt het hoofddoel der schrijvers), een lagen aanval op den WelEerw. heer van de Wall persoonlijk.

Wat eene kerk in het Noorder Paarl betreft, daaromtrent wensch ik eenvoudig aan te merken, dat, al ware het ook wenschelijk, eene kerk als het ware bij ieders deur te brengen, zulks toch onuitvoerbaar is, immers, er bestaat alle kans dat het Vrijwillig Beginsel spoenig wet zal worden, en dan *twee* kerken met *twee* leeraren in het dorp de Paarl alleen, en natuurlijk eene kerk met leeraar te Groot Drakenstein, te Paardeberg, te Klein Drakenstein, enz., (want het zou toch niet gaan, wanneer de kerkeraad de gelden verschafte voor het bouwen van eene kerk in het Noorder Paarl, om een soortgelijk verzoek van de andere wijken der gemeente af te wijzen). Waar, vraag ik, zouden de fonds n van daan komen? Maar, zeggen de schrijvers, "*de kerkeraad is in deze zaak te kortzigtig*" ja, dat is hij, de kerkeraad is te kortzigtig om in te zien, dat over eenigen tijd er plaats gemaakt moet worden voor een Theologisch student, en welk eene schoone gelegenheid zou eene kerk in het Noorder Paarl niet daartoe aanbieden.

Wat den lagen aanval op Ds. van de Wall betreft (en dat nota bene in een stuk geregt aan de HoogEerw. Synode), daarover zal ik niet uitwijden, want om dat te doen zal het noodig zijn eene vergelijking te maken tusschen het tegenwoordig salaris van Ds. van de Wall en dat des vorigen leeraars, en het werk door beiden resp ctievelijk verricht, en zoo iets zou niet passen; en bovendien, de bijkans eenparige veroordeeling van dat gedeelte van den brief door ieder weldenkende, die hem heeft gelezen, zelfs in het Noorder Paarl, is een genoegzaam bewijs van de gezindheid der gemeente, buiten den eigen kring der schrijvers.

GEEN TWEEDRAGTSTOKER.

* Men vindt het verslag in ons nommer van 11. Woensdag.—[RED.]

J. A. BAM

Voor de Wetgevende Vergadering.

REKWISITIE.

WAARDE HEER,—Uw gedrag als lid van verschillende Publieke Inrigtingen, bij name den Stedelijken Raad en den Afdeelingsraad hebbende gadegeslagen, en volkomen daarmede tevreden zijnde, hebben wij de eer u te verzoeken, u verkiesbaar te stellen voor een zetel in de Wetgevende Vergadering als een der vertegenwoordigers van Kaapstad, terwijl wij beloven, indien gij daarin toestemt, al het mogelijke te zullen doen om uwe verkiezing te verzekeren.

Wij hebben de eer te zijn,
Uwe dienstwillige dienaren,

J G Blanckenberg	G F Kilian
D A de Villiers	J Zoutendijk
P Marais	F C Kannemeijr
G W Stegmann, VDM	H Muller
Dr W Robertson, VDM	D C Kilian
H H Marais	Wm O v. d. Berg
J F Lightfoot, VDM	G W Dillman
J J D Buijskes	J Langley
P M Brink	W C Martheze
J R Albertijn, VDM	P J Kilian
J H Hofmeijr, jr	M Sheehan
J A Bam, sen	H A Koch
Godfr Rawstorne	Geo E Ross
J A Wahl	A H Poezijn
G W van den Bos, VDM	A C Nelson
D P Krijnauw	J M Nelson
J P Faure	G Kirchoff
J J Hofmeijr	F Boltman
G H Moller	G C Martin
J W F Roth, VDM	W Pieterzen
T Hofmeijr	H Bruijns
Jacob J de Villiers	S Dormehl
Paul de Villiers	W G Franklin
S J de Kock	John McIntyre
H J de Wet	H Home
J Dreijer	F Kannemeijr
E G Aspeling	W Smith
C B Solomon	H Wilson
J P F Juritz	C Campbell
H de Vos de Kock	J J Jantzen
A H Hofmeijr	Septimus J Estment
P E de Roubaix	J Fredericks
G W Steijtler	Joze Anton
Geo C Gie	W Behr
J Leibbrandt	F R Hanssen
E K Green	C J Carelse
T Roos	Pieter Faure
J N H de Villiers	William Boyer
K Dekenah	J de Kock
D Dekenah	Chas Roberts
G E v R Dreijer	Hendrik Trant
J J Jantzen	John Sweet
A van der Hoeven	John Wilson
J F Kerdel	James Wilson
A C Bam	B Godfrey
J Brink	J W Ross
D D Krijnauw	D Turnbull
J S de Villiers	J G Luijt
J H Hofmeijr, sen	J J Neethling
N H Marais	Jno R Zweiderberg
J J C de Villiers	J D de Villiers, Dzn
J P Kerdel	J F Kirsten, Azn
G F Stegmann	Tobias Volsteedt
P J Pentz	J J Fick
S van H Baard	D A Pentz
J R Mewett	N A van Eijssen
W Phillips	J H de Wet
R L Keeve	C J Cole
A J Louw, Jzn	A G Wocke
L E Kerdel	C F Christiani
P J Keeve, Rzn	W Granger
J S F Botha	P J de Vos
A Lichtwark	H de Jongh Luijt
J Flaherty	A R McKenzie
J Barry Munnik	P Byrne
J Meijer de Kock	G H Behr
J A Roos	J B Willenburg
J H Bam, Azn	W Power
H A Bam	Tobias Pfuhl
A M Horak	A M Deuchar
J Ackerman	James Carter
A Stegmann	M Cornwall
P Faldegon, sen	J W Irvine
Julius Wocke	H O Pedder
Alb B Marais	M A Heijdenrijch
C J C Gie	A Courlois
M Gie	J H Pentz
D P Marais	P J Brink, jr
J Smuts	J E Malcolm
Julius Fehrs	F Weingartz
P van Breda	P J Elario
J G Staal	J C S de Beer
Wm A de Villiers	A Connell
J F Stemmet	Edward Mellish
H van Geems	F D van Schalkwijk
C van Geems	A Litkie
J S J de Villiers	R Wicks
W Hendriks	
J van Geems	
A Foster	
Charles Wilson	
S J M Muller	
P Brink, Azn	
S de Jongh	
H C de Jongh	
J C de Beer	
W Morkel	
H L Wicht	
J Combrink, Wzn	
J van Heerde	
H B Keytel	
J H de Villiers	
J F Long	
C L Brink	
F H Boonzaaijer	
E Minogue	
Frances Hamilton	
L Lazarus	
P F fe	
J Farrall	
B C B Louw	
J de Kock	
R W Aschen	
W Aschen	
B Lawrence	
H Lawrence	
F J W de Villiers	
F Schipper, Sr	
J Wilshire	
J Muller	
W J Prior	
M J Condon	
Josh. D Hosking	
John Hosking	
E J van Dijk	
William Reid	
F Williams	
W Morris	
E H Taylor	
John Cooper	
J Thomas	
J Ferguson	
John Crapper	
H N Combrink	Ch Clutterbuck
John Combrink	L Biel
H O Pedder	J H de Villiers, JDzn
J R W Wilson	J F Luijt, sen
H Donough	P A Richerd
G Beijers	L J Leen
Thomas Hall	A C Steensma
Thomas Smith	J Spolander
Dirk Nieuwenhuijs	James Carter, jr
H Nieuwenhuijs	F L Heijdenrijch
J E Carstens	J G F Richter
G A Boettger	H J Thuijnsma
H Pritchard	D Eckhardt
M A Smuts	J F Steinhöbel
J H Versfeldt	J Bredell
J W Glynn	J Moseley
J P Ulrich	M Almeyda
C Nelson	Geo Boalch
A Hofmeijr	J Bentley
J J Wiid	A C Koch
A J Paulse	P J Bosman
J W Stemmet	L J Brunt
J J van Niekerk	Thos Langford
M A Smuts, sen	C Muller
P Richter	H Eckhardt
George Adams	J Petersen
D D Clear	J Meijer
J Brink, Dzn	J N de Villiers
P Helders	P J Brink, P J zn
A Louw	J V Brink, Mzn
R van der Schyff	Gert Langeveld
W Hendriks	
T Kehoe	D J Reiman
P Kleinschmidt	Jeremy McAuliffe
P Morgenrood	A Daniels
J J van Winkel	L W Daniels
Jan Kouter	J Poolman
E Wilson	L J Knoll
G D Vos	J Daniels
J C Combrink	H L Langeveldt
A van Sittert	A Rewaldt
M Lezar	F Cornelissen
J Moll	J Grosch
J G Bam	H Jacobs
M C Vos Pentz	J Greyl
H V Penfold	W Gilpin
J O Pentz	W F Terhart
F Schenk	J Sturo
R Barrish	J Thompson
D Vos	H N Pieterze
C J Garisch	C Kolbe
J A Teubes	J Bruijns
E Erntzen	W Roodt
W Terhart	

en 170 anderen, met inbegrip eener rekwisitie van de Maleische gemeente van Kaapstad, ondertekend door onderscheidene Imaums, Gatieps, Bilaals en leeken.

ANTWOORD.

Aan de Heeren die bovenstaande requisitie hebben onderteekend.

MIJNE HEEREN,—Ik heb de eer de ontvangst te erkennen van uwe invloedrijk en strijk onderteekende requisitie, en brenge u mijn hartelijken dank toe voor de eer mij bewezen, door mij te verzoeken uwe belange te vertegenwoordigen in de Wetgevende Vergadering.

Het is mij streelend te vernemen, dat mijne diensten als lid van de door u genoemde plaatselijke kiezchamen uw goedkeuring hebben weggedragen.

Hernaalde malen, mijne heeren, heb ik de eer afgezien van genomineerd te worden voor de vertegenwoordiging van buitendistrikten. Ik gevoel echter geene vrijheid thans denzelfden weg in te slaan, nu mijne stadgenoten mij verzoeken de belangen mijner geboorteplaats te vertegenwoordigen.

Ik zal daarom de nominatie aannemen voor eene zitplaats in de Wetgevende Vergadering, en mogt het u gelukken mijne verkiezing te verzekeren, dan zal ik de gedragslijn, die ik tot hiertoe koos, blijven volgen, door mijne publieke pligten onafhankelijk, eerlijk en naar de inspraken van mijn geweten te betrachten.

Ik behoef mij e inzigten omtrent de belangrijkste staatkundige aangelegenheden van den dag slechts kortelijk uiteen te zetten.

Ik ben evenzeer ten gunste van staatslagen voor kerkelijke als voor opvoedingsdoeleinden, daar ik beide beschouw als gelijkelijk bevorderlijk aan de deelden eener goede Regering; en ik zal daarom ten allen tijde het wenschelijke voorstaan niet slechts van die toslagen te doen voortduren, maar ook van dezelve al meer uit te breiden, opdat niet het eene deel der zamenleving daarmede begunstigd worde ten koste van het andere.

Wat betreft de Constitutie Ordonnantie Hervormings of zoogenaamde Cirkels Bill, stem ik ten volle in met het daarin vervatte beginsel; maar ik zal alle bijzondere bepalingen tegenstaan, welke eene strekking hebben om den Raad als tegenwigt tegen alle onbezonnen wetsveranderingen te verzwakken.

Ik zal, word ik gekozen, elken welberaden en nuttigen maatregel ondersteunen ter ontwikkeling onzer koloniale hulpbronnen, zooals Spoorweg verlenging naar het Binnenland, besproeijingsplannen, havenverbeteringen, de daarstelling van wegen en bruggen enz. Ik zal vooral alles dat in mijn vermogen is aanwenden om de constructie van een spoorweg in de rigting van Beaufort West met den meest mogelijken spoed door te zetten, zoowel in het belang onzer Westelijke Kooplieden en Landbouwers, als, en wel vooral, in dat onzer binnenlandsche bevolking, die thans wegens het ontoereikende, onzekere en kostbare onzer tegenwoordige vervoermiddelen de meest buitensporige prijzen moet betalen beide voor artikelen van invoer uit het buitenland en voor Westelijke produkten.

Van de Spoorweg Achterwaarborgbelasting, die zoo ondragelijk drukt op de Grondeigenaars van Kaapstad, het Kaapsche distrikt, Paarl en Stellenbosch, zal, naar ik hoop, niet weder worden gehoord na de sluiting der volgende Parlementssessie.

U nogmaals dankende voor de eer mij toegedacht en voor het vertrouwen in mij gesteld, noem ik mij,

UE's. Dienstw. Dienaar,

J. A. BAM.

FRED. A. THORNE,

Horologiemaker en Juwelier,

No. 29 St. Georgesstraat,

HEEFT ontvangen per Maalboot en andere pas aangekomen Schepen, Gouden en Zilveren Horologies, Klokken, Kettingen, Ringen, Borstspelden, Oorringen, Hargetjes, Halssieraden enz., van zijn gewonen uitmuntenden invoer, en verzoekt om de gunst van het Publiek.

Reparaeert zelf allerhande Zakhorologies.

Tegenover de Union Bank.

WHELPTON'S

VEGETABLE PURIFYING PILLS

TRADE MARK REGISTERED

DEZE PILLEN worden gewaarborgd geen enkel deeltje *Kwikzilver* of eenige andere *Minerale zelfstandigheid* te bevatten, maar geheel en al te bestaan uit *Plantaardige Geneesstoffen*; van daar worden zij gemakkelijk door de Maag verteerd, opgenomen door de opslurpende bloedvaten en in het bloed gebragt; en dus wordt het geheele gestel onder haren zuiverenden en vernieuwenden invloed geplaatst.

Zij zijn sedert lang gebruikt geworden in een der grootste Hospitalen in Groot Brittanje, en hebbende aanbeveling ontvangen van verscheidene uitstekende Geneesheeren en Chirurgijns, en zij hebben hare voortreffelijkheid bewezen in duizenden gevallen van ziekten van het Hoofd, de Borst, de Ingewanden, de Lever en de Nieren; in alle Huidziekten zijn zij een der best bekende Medicijnen.

Geprepareerd en verkocht in het groot en klein, in doozen, prijs 7½d, 1s 1½d, en 2s 9d elk, door G. WHELPTON & ZOON, 3, Crane Court, Fleet-street, London; en zijn te verkrijgen bij alle Apothekers en Medicijn-verkoopers; te Kaapstad, bij de heeren **Marsh & Zonen.**—Franko toegezonden bij ontvangst van 8, 14, of 33 postzegel

KEATING'S HOESTKLONTJES

DIT ALGEMEENE GENEESMIDDEL staat thans het hoogst in de gunst en het vertrouwen des publieks; dit resultaat is verkregen door eene proefneming en eene ONDERVINDING VAN 50 JAREN. Voor HORST, AAMBORSTIGHEID, en alle ongesteldheden van de Keel en de Borst, zijn zij het aangenaamste en krachtdadigste Geneesmiddel. Zij bevatten geen opium of ander verderfelijk bestanddeel en kunnen derhalve met volkomen gerustheid worden ingenomen door personen met het allerzwakste gestel.

Verkocht in Blikjes van verschillende grootten door alle Apothekers en Droogisten.

THOMAS KEATING. Londen. Export-Apotheker en Droogist.

DYSENTERIE,

Cholera, Koorts, Koude Koorts, Zonnesteek, Verkoudheid, enz.

DR. J. COLLIS BROWNE'S (Vroeger bij den Geneesk. Staf der Landmagt,)

CHLORODYNE

IS DE OORSPRONKELIJKE EN ENIGE ECHTE.

WAARSCHUWING.—Vice-Kanselier Sir W. P. Wood verklaarde dat **Dr Collis Browne** zonder twijfel de uitvinder der **Chlorodyne** was; dat het verhaal dat de verweerder, Freeman, de uitvinder was, bepaald onwaar was, en hij betreurde dat dit laatste bezworen was. Uitstekende Hospitaldoktoren te Londen hebben verklaard, dat Dr. J. Collis Browne de ontdekker der Chlorodyne was; dat zij deze in groote hoeveelheid voorschrijven en geene andere hedoelen dan die van Dr. Browne.—Zie Times, 12 Julij, 1864.

Het Publiek wordt derhalve gewaarschuwd tegen het gebruik van eenige andere dan

DR. J. COLLIS BROWNE'S CHLORODYNE

GENEESKUNDIG GEBRUIK EN UITWERKING.

Dit **Onwaardeerbaar Geneesmiddel** veroorzaakt gerusten, verkwikkenden slaap, lenigt pijn, doet het systeem bedaren, herstelt de gestoorde functies, en prikkelt eene gezonde werking van de afscheidingen des lichaams aan, zonder een die onaangename gevolgen te hebben, die het gebruik van opium heeft. Ouden en jongen kunnen het op alle uren en tijden gebruiken, wanneer het vereischt wordt. Duizenden personen getuigen van deszelfs wonderbaarlijk goede uitwerking en wonderbare genezingen, terwijl Geneeskundigen deszelfs goede hoedanigheden uitbundig prijzen en het in groote hoeveelheden gebruiken bij de volgende ziekten:

Ziekten waarin het bijzonder welslagend wordt gehouden:—

Cholera, Dysenterie, Diarrhœa, Kolijk, Hoest, Asthma, Rheumatiek, Zenuwpijnen, Kinkhoest, Kramp, Hysterie, enz.

UITTREKSELS UIT GENEESKUNDIGE OPINIES.

De Ed. Graaf Russell heeft aan het College van Geneesheeren en J. T. Davenport medegedeeld, dat hij berigt had ontvangen dat het eenige geneesmiddel van eenig nut tegen Cholera was Chlorodyne.—Lancet, 31, 1864.

Van den heer A. Montgomery, vroeger Inspekteur van Hospitalen te Bombay:—"Chlorodyne is een allerkostbaarst geneesmiddel bij Zenuwpijnen, Asthma en Dysenterie. Daaraan heb ik grootendeels mijn herstel te danken, na een vreeselijk lijden van 18 maanden, nadat alle andere geneesmiddelen niets hadden gebaat."

Uittreksel uit het verslag der Algemeene Gezondheids Commissie te Londen, omtrent deszelfs genezende kracht in gevallen van Cholera.

"Zoozeer zijn wij overtuigd van de onmetelijke waarde van dit geneesmiddel, dat wij niet sterk genoeg op deszelfs gebruik in alle gevallen kunnen aandringen.

Weest op uwe hoede tegen vervalschte en gevaarlijke mengsels, die als **Chlorodyne** worden verkocht, welker gebruik dikwijls noodlottige gevolgen heeft gehad.

Zie hoofdartikel Pharmaceutical Journal, 1 Aug., 1869, waarin wordt verklaard, dat Dr. J. Collis Browne de uitvinder van de Chlorodyne was; dat het altijd goed is zijn preparatie te gebruiken, wanneer Chlorodyne wordt voorgeschreven.

Waarschuwing.—Geene is echt zonder de woorden "Dr. J. Collis Browne" op het Gouvernementszegel. Bij elken bottel is een ontzaglijk aantal geneeskundige getuigschriften gevoegd.

Eenige Fabrikant, J T DAVENPORT,

33, Great Russell-street, Bloomsbury, London.

Verkocht in Bottels voor 1s 1½d, 2s 9d, 4s 6d, en 11s

Agent voor Port Elizabeth, B G LENNON, Apotheker en Droogist in het groot

Agenten voor Kaapstad, de heeren J T POCOCK & Co

TANDHEELKUNDE.

BEPROEF eens den beroemden Karmozijnrooden Tandenbalsem van 2s. 6d. Dit middel verfraait en bewaart de tanden en maakt ze wit, gevende tevens een gezonde kleur aan het tandvleesch en een aangenamen geur aan den adem. Vraag bij welken Apotheker of handelaar gij wilt om HUTCHINSONS Beroemden Karmozijnrooden Tandenbalsem, en neem geen anderen. Wordt bereid door BERNS T. HUTCHINSON Tandheelmeester (van B. N. A.) in de Nieuwstraat No. 2, tegenover de St. George-Kathedraal. B. T. H. is dagelijks te spreken over alle operatien volens de moderne Tandheelkunde naar de meest aangenomen wetenschappelijke beginselen van Europa en Amerika. Kunststanden op Karolieten, Gouden of andere Metalen grondslagen naar het meest voegzaam is voor die ze noodig heeft. Slechte tanden worden met de verzekering van volkomen afwezigheid van alle pijn uitgetrokken volgens het Amerikaansche en het Engelsche stelsel. Iedereen kan zulk eene operatie ondergaan. Prijzen bepaald matig.

VERKOOPINGEN.

VEE EN LOSSE GOEDEREN.

DOOR J. WEGE.

Nov. 14.—Klapmuts Station, Schapen, van P. J. Marais.

DOOR J. J HOFMEIJR.

Nov. 14.—Kaapstad, Paarden, Wagen en Tuigen, van——

DOOR B. DE VAAL.

Nov. 14.—Tulbagh, Ezels, en Paarden, van H. J. Kriel.

VASTE GOEDEREN.

DOOR DE VILLIERS, FAURE EN CO.

Nov. 12 en 13—Paarl, Vaste en Losse Goederen, in den Boedel van wijlen J I Minnaar.

DOOR DE VILLIERS, FAURE EN CO.

Nov. 14.—Wellington, Schapen, Bokken, Paarden en Ezels, van G. H. Joubert.

Nov. 20.—Vaste en Losse Goederen, van I. H. L. Minnaar.

DOOR J. F. WEGE.

Nov. 25.—Muldersvlei, Vaste en Losse Goederen, in den Boedel van Wijlen C F Beijers.

DOOR M. W. THEUNISSEN.